

Univerzita Hradec Králové

Filozofická fakulta

Katedra sociologie

RODIČOVSTVÍ - JAK SE K RODIČOVSTVÍ STAVÍ MATKY A OTCOVÉ

Bakalářská práce

Přílohy k bakalářské práci

Autor: Veronika Slováková

Studijní program: B6703 Sociologie

Studijní obor: Sociologie obecná a empirická

Vedoucí práce: PhDr. Michal Tošner, Ph.D.

Hradec Králové, 2017

Obsah

Rozhovory	1
Respondent č. 1	1
Respondent č. 2	8
Respondent č. 3	15
Respondent č. 4	22
Respondent č. 5	31
Respondent č. 6	39
Respondent č. 7	46
Respondent č. 8	57
Respondent č. 9	65
Respondent č. 10	73
Pozorování.....	82
Pozorování 1.....	82
Pozorování 2.....	83
Pozorování 3.....	84
Pozorování 5.....	86
Pozorování 6.....	86
Pozorování 7.....	87
Pozorování 8.....	88

Rozhovory

Respondent č. 1

Otec 1, 34 let, 1 dítě

Datum: 31. 3. 2017

Délka rozhovoru: 31 minut

Místo: domácnost otce 1

V = Výzkumník

O1 = Otec 1

V: Dobrý den.

O1: Dobrý den.

V: Jak už jsem vám psala to mejlu, tak jenom pro zopakování. Rozhovor je anonymní, nebudou zmíněny žádná jména, klidně si můžete vymyslet přezdívky nebo tak. Ehm... nejsou žádný správný nebo špatný odpovědi. A když nebudete chtít na něco odpovědět, tak otázku přeskočíme nebo přeformulujeme. Chcete se na něco zeptat? Než začneme?

O1: Asi ne, dobrý. Můžem klidně začít.

V: Ještě jestli vás můžu poprosit o věk a o vzdělání?

O1: Jo, je mi 34 a mám střední, stavebku.

V: Dobře. Tak nejdřív... kolik máte dětí?

O1: Jedno.

V: A kolik mu je?

O1: Jsou mu čtyry.

V: Takže máte kluka?

O1: Ano.

V: Plánovali jste dítě?

O1: No...když nad tím přemějšlim, tak vlastně ani moc ne (smích).

V: Ne? (smích)

O1: Prostě tak nějak přišel (smích).

V: Myslíte, že vám dítě nějak ovlivnilo kvalitu života?

O1: Tak určitě mě, ale i manželce, převrátilo život naruby, to jo. Těžko říct, co si představujete pod pojmem kvality života, nicméně od té doby, co mám dítě, sem se snad pořádně nevyspal...

V: Tomu docela dobře rozumím... a změnilo se ještě něco jinýho? Oproti době kdy ste neměli dítě?

O1: No... taky máme byt plnej hraček, který vydávaj strašný zvuky a často najdu svoje věci v záchodě... ale jinak se nám ta kvalita jako taková asi moc nezměnila.

V: Chodíte někam bez dítěte?

O1: Ale jo, občas si někam vyrazíme třeba s manželkou. Ale to pak sou většinou takový ty pracovní schůzky a tak.

V: Tak... řeknete mi, co obsahuje taková ta každodenní péče o dítě? Stačí nějak ve zkratce...

O1: Jo... No tak vzbudit dítě, oblíknout, dát ho na záchod, vyčistit mu zuby, obléknout, odvést do školky, vrátit se z cesty do školky, bo si doma zapomněl plyšáka a řve, odevzdat ho ve školce. Pak odpoledne dojet pro něj do školky, zajistit odpolední program jako třeba procházka, výlet, labuť a tak. Večer potom nakrmit, osprchovat, rozvíjet, hrát s ním divadlo, něco mu přečíst, pustit pohádku, zazpívat mu a uspat... to je takovej náš běžnej den (smích).

V: A je něco, co dělá jenom matka dítěte?

O1: Tak nějak všechno.

V: A vy to, co jste popsal před chvílí?

O1: Jo jo.

V: A myslíte, že třeba v budoucnu budete se synem dělat takový ty chlapský věci?

O1: Já v to doufám (smích). Už jsem ho vzal na ryby, ale moc ho to teda nevezalo. Ale jo, myslím, že budu dělat věci bez mámy.

V: A pomáhaj vám nějaký ostatní lidi? Třeba na hlídání?

O1: Babičky a děda, ty asi nejvíc. A pak taky školka, nevim, co bysme dělali bez ní (smích).

V: A čtete dítěti?

O1: Jo, to jo. Ale on stejně moc neposlouchá, natož aby usnul.

V: Takže čtete před spaním?

O1: Ano. Spíš se teda snažíme ho tím uspat.

V: A kdo to dělá tak nějak víc? Vy nebo manželka?

O1: To asi tak nějak oba.

V: Dobře... ještě bych se chtěla zeptat, kdo si myslíte, že je pro dítě větší autorita?

O1: Upřímně... naše dítě autority očividně neuznává.

V: Jak to?

O1: No jak... neposlouchá, no.

V: Ale tak snažíte se nebo ne?

O1: To já se snažím (smích). Ale je fakt, že na mladýho asi víc platí manželka než já. Ze mě už si dělá spíš legraci...

V: A překvapilo vás něco na rodičovský dovolený?

O1: No... já sem od toho ani moc nečekal. Ostatně pečovat o dítě je velmi jednoduchý a zvládne to každěj, že jo (smích). Jo, překvapil mě nelidskej zápach při přebalován. To jsem fakt nečekal (smích).

V: Takže jste to se synem zvládli v pohodě?

O1: Já myslim, že jo. Je otázkou jestli si to myslí i on (smích). Ale tak nikomu se nic nestalo a mladej prospívá tak jak má, takže jsem to asi zvládnul dobře.

V: A trávíte s ním hodně času?

O1: Ano, prakticky všechen můj volnej čas.

V: A co tak nejčastěji děláte?

O1: Tak různě, na co má zrovna mladej náladu. Většinou zábava koresponduje s tím, do čeho se aktuálně převtělil. Když je drak, tak hrajeme na draky. Když je opice, tak se hraje na džungli a podobně. Hodně stavíme z kostek...

V: A sportujete třeba?

O1: Tak mladej chodí na hokej. V létě, nebo když je hezky, tak chodíme ven si zakopat nebo zapinkat pálkama. Počítej se ryby jako sport? (smích)

V: To úplně nevim (smích).

O1: Ale taky na ně chodíme. I když mladej jenom háže šutry vody, takže sme ještě nic nechytili...

V: A kdo ho vede ke sportu víc? Vy nebo manželka?

O1: No... tím, že sem se synem víc času já, tak asi já, no... ale třeba děda ho přivedl k tomu hokeji. I když tam s ním stejně chodim já...

V: A o vaše tendence kupovat dítěti hračky jenom pro kluky? Máte ji?

O1: Tak vzhledem k tomu, že mám kluka, tak jsem zatím nepřemejšlel o tom, že bych mu koupil panenku. Pokud mu kupuju hračku, tak ho nechám, ať si ji sám vybere.

V: A vadilo by vám, kdyby si chtěl hrát s panenkami?

O1: Asi ani ne. Ale zatím se to nestalo, tak nevim. Myslím, že ho ty klučičí věci bavěj, tak nehledá jinou zábavu.

V: A co třeba oblečení? Nebo barvy?

O1: Pokoj má mladej vymalovaj bíle, ale sem tam pomalovanej pastelkama. A, to oblečení, tak má samozřejmě klučičí, modrý, zelený nebo i třeba nějaký neutrální barvy. Sukně nosit nechce (smích).

V: Myslíte si, že matka, která pracuje místo toho, aby byla na rodičovský, je špatná matka?

O1: Ne, to si nemyslím.

V: A proč si to nemyslíte?

O1: Tak myslím, že když vydělává víc peněz, tak je to jakoby logický, že jo. Že se oba rodiče snažej přinýst domů co nejvíc peněz...

V: Takže jenom ty peníze myslíte? Že v tom hrajou tu největší roli?

O1: To určitě jo. Ale myslím, že občas to ty ženský dělaj i proto, že si nemůžou s nikým promluvit než jenom s dítětem... že se jim po tom jakoby stejská.

V: A co vedlo vás k tomu jít na rodičovskou?

O1: No...mě vyhodili z práce a manželka měla svoje místo jistý. Tak jsme se tak společně domluvili.

V: A byla to pro vás dobrá zkušenost?

O1: Já myslím, že jo. I když si trochu užívám i ty chvíle bez dítěte...

V: Dovedete si představit, že by byla na rodičovský manželka?

O1: To docela dovedu. Ale mě to celkem i bavilo, takže bych do toho šel klidně znova.

V: A nemyslíte, že to mají ženy tak nějak od přírody? To vychovávání dětí?

O1: To si myslím, že možná trochu jo. A ta společnost už si to tak nějak nebere, když to tak není. Takže asi tak no... přece jenom je to ta žena, co toho našeho sígra porodila. Asi určitě to musí ta příroda nějak zařídit, aby se o to dítě někdo postaral...

V: Ehm... co myslíte, že by měl dělat takovej jako správnej muž a správná žena?

O1: No... já si myslím, že dneska už je společnost dál, než aby rozdělovala mužské a ženské role...

V: Takže nejsou jenom mužský nebo ženský věci?

O1: Jakože žena se stará o dítě a domácnost a muž vydělává?

V: Třeba tak.

O1: Bylo by asi blbý, kdybych tvrdil, že to tak musí bejt. Když to u nás tak není, že jo. Ale je to taková ta klasika, která je dost zažitá. Ale jak jsem říkal s těma rolema, tak společnost už je posunutá dál, než aby to někdo moc řešil... ono to občas ani moc dobře nejde, a dělat jen proto, aby se člověk zavděčil jiným, to je blbost...

V: S tím souhlasím. Děti musí mít hlavně fungující rodinu a je jedno, kdo ji tvoří.

O1: Ano. A musí tam být dobrá atmosféra, nehádat se, nebít se...

V: Teď teda bych se chtěla zeptat, kdo vybírá pro vašeho syna třeba kroužky nebo lékaře?

O1: Vybírá je manželka. Ani nevím podle čeho (smích).

V: A kdo tam se synem chodí?

O1: Tak to vím naprosto přesně... já.

V: Ještě bych se chtěla zeptat na váš styl výchovy. Jestli se přikláníte spíš k liberálnímu nebo spíš k autoritativnímu nebo přísnému stylu?

O1: Já bych to nezval spíš něco jako intuitivní styl. Nějaký ten zlatý střed. Kdy prostě vycítíte, co máte dělat, jak reagovat.

V: A jak myslíte, že to je ideální?

O1: Ideální? To nevím. Ideální to je asi nelámat to moc přes koleno. Ale je to samozřejmě na každým rodiči... jo, to si myslím, že je důležitý, aby se oba dva rodiče na tom shodli. Aby to každej nedělal po svém a dítě z toho bylo jenom zmatený.

V: A ještě poslední otázka, je podle vás něco, co by manželka měla dělat, ale tak úplně to nedělá?

O1: Ehm... ne. Partnerka dělá všechno, co by dělat měla.

V: Tak jo. Já vám děkuji za rozhovor.

O1: Rádo se stalo.

V: Nashledanou.

O1: Nashle.

Respondent č. 2

Otec 2, 36 let, 2 děti

Datum: 28. 3. 2017

Délka rozhovoru: 25 minut

Místo: domácnost otce 2

V = výzkumník

O = Otec 2

V: Dobrý den. Jsem ráda, že jsme se nakonec sešli.

O2: Dobrý den. Snad vám to pomůže.

V: To určitě jo. Tak na začátek bych vás chtěla informovat, jak jsme se domluvili, rozhovor je anonymní, pokud nebudete na něco chtít odpovědět, tak nemusíte, ale doufám, že se to nestane. Ještě teda bych vás poprosila o rozsáhlejší odpovědi. Jo a nejsou tu žádné správné nebo špatné odpovědi. Chcete se ještě na něco zeptat, než začneme?

O2: Asi ne, klidně můžem začít.

V: Tak nejdřív o dětech. Kolik jich máte?

O2: Máme dvě děti.

V: Kolik jim je?

O2: Starší holce jsou tři a mladšímu klukovi je teď jeden.

V: Dobře. Plánovali jste děti?

O2: Ano, jasně, že jo.

V: Ještě pro upřesnění, prosím o věk a o vzdělání.

O2: 36 mi je a mám vysokou, stavebnictví.

V: Teď bych se chtěla zeptat, jestli děti nějak ovlivnily kvalitu vašeho života?

O2: Ano, hlavně teda pozitivně.

V: A jak se to třeba projevuje?

O2: No... tak se mi třeba rozšířil okruh přátel o rodiče, který potkávám ve školce nebo na hřišti. Pak taky mám pocit, že žiju pro někoho, pro někoho vydělávám peníze a není to zbytečná dřina.

V: Takže se stýkáte i s jinými lidmi?

O2: Jo, to určitě jo. Není to tak, že bych byl celý den zavřený s dětma doma a neviděl jiný lidi. To my často vrážíme ven, třeba na hřiště a tak. A i s kamarádama občas na pivko zajdu.

V: Jste se svýma dětma pořád? Nebo občas chodíte někam bez nich?

O2: Já s dětma trávím většinu svýho času. Oni jsou ještě docela malý, tak mě potřebují víc, než třeba za pět deset let. Ale občas si někam s partnerkou vyrazíme jen mi dva.

V: Tak... moje práce se zaměřuje na tu péči o dítě, tak mi jen ve zkratce popište takovou tu každodenní péči o děti.

O2: Tak vlastně všechno, co děti potřebují. Hygiena, jídlo, hry procházky, kroužky... někdy to není jednoduchý, ale myslím, že to celkem spolu s dětma zvládáme.

V: A je něco, co dělá s dětma jenom matka?

O2: No... vlastně vše, když já nemám čas. Oni zatím nejsou úplně ve věku, kdy by se to nějak dělilo.

V: Dobře. Takže neděláte něco speciálně jenom vy?

O2: Ne, to ne. Dělán všechno, když zase nemá čas partnerka.

V: A myslíte, že třeba v budoucnu budou nějaký takový věci nebo aktivity, který budete dělat jenom vy nebo jenom partnerka?

O2: To si myslím, že určitě. Že třeba budu brát syna a asi i dceru, když bude chtít, na ryby nebo tak. (chvíli přemýšlí) Nebo že budeme spolu opravovat auto a jezdit na motorce. Partnerka zase může s dětma vařit a tak.

V: Pomáhají vám ostatní lidi nějak? Třeba s hlídáním?

O2: Jo, to nám asi nejvíc pomáhají babičky. Naštěstí je máme docela blízko, tak to jde v pohodě. I když děti jsou ještě docela malý, tak je tam nedáváme třeba na týden, ale občas přes noc jo.

V: Aby si zvykali na spaní bez rodičů?

O2: No, jasně. Ono by to pak mohl být problém, třeba ve školce, tak je na to připravujem už teď. I když se jim občas vůbec nechce (smích).

V: A čtete dítěti?

Jo, hlavně před spaním. Teda předtím než děti usnou, ne my (smích).

V: A kdo to u vás dělá? Vy nebo vaše partnerka?

O2: My se u toho střídáme, s kým zrovna chtěj jít děti spát, ten čte. A taky ten, kdo má víc čas, protože se večer často dohání to, co se přes den nestihlo.

V: A kdo myslíte, že z vás dvou je pro děti větší autorita?

O2: U nás to jsem určitě já.

V: Jo? Ani na to nevypadáte (smích). Jak se to třeba projevuje?

O2: No... tak když řeknu, že tak něco bude, tak to tak musí bejt. A děti to věděj. U nás doma, když sem byl malej, tak to bylo stejný. Ne že bysme neposlouchali mámu, ale táta na nás platil víc. A stejný je to i teď u nás doma.

V: A překvapilo vás něco na rodičovské?

O2: Vlastně ani ne. Celkem nejsme překvapeni. Taky sme si oba s partnerkou přečetli dost knížek o dětech. Ale on tak nějak člověk ví, co to obsahuje, viděli sme to třeba u kamarádů, že jo.

V: Takže všechno probíhalo v klidu?

O2: To úplně ne, ale nebylo to nic překvapujícího. Na tý výchově je docela hezký to, že každej den jsou jiný starosti, některý se zase pravidelně opakujou, je to takový pestrý. A děti vždycky vymyslej něco novýho, co mě překvapí. Takže tímhle směrem to vlastně překvapující bylo?

V: Takže překvapujou děti jako takový, ne ta péče?

O2: Přesně tak.

V: A co třeba tak dělaj?

O2: Každá chvíle, kdy je doma ticho, je něco špatně (smích). Minule třeba ta starší pokreslila pastelkami zeď v kuchyni. Nebo mi zase ta mladší hodila mobil do záchodu... A takovýhle srandy, no (smích).

V: Tak teď k tomu volnému času s dětma. Trávíte s nima hodně času?

O2: Ano, vlastně všechně. I když přijde partnerka, tak jsme všichni spolu. Když s nima občas nejsem, tak ej to spíš výjimečně...

V: A co tak obvykle děláte?

O2: No... je toho hodně, no. Prohlížíme knížky, takový ty leporela se zvířátkama a tak, stavíme z kostek, děláme mozaiky, máme i dětskou kuchyňku, tak vaříme. Pak ještě hrajem třeba na schovku a tak no.

V: A co třeba děláte venku?

O2: Jo, no vidíte, hodně se snažíme chodit ven. A co tam děláme... tak hrajem si na písku, celkově jako na tom hřišti, třeba skluzavka nebo houpačka, to je taky baví. Na zahradě máme takovej ten plastovej domeček, tak tam si taky vyhrajou... asi tak no, to by tak mohlo bejt všechně.

V: To je toho docela dost.

O2: Jo, no tak musíte ty děti zabavit na celej den, že jo (smích).

V: A sportujete spolu?

O2: Ale jo, snažíme se. Ale děti na to ještě moc nejsou tím, jak jsou malí.

V: Tak to je jasný. Kdo je k tomu víc jakoby nutí?

O2: To určitě já, no. Ale ono to je tím, že jsem s nima pořád, že jo.

V: A myslíte, že až budou větší, tak to bude stejně?

O2: To asi jo. Doufám, že budem spolu jezdit na kole nebo na bruslích. Nebo jenom kopat si na zahradě a házet na koš, no.

V: A pořád to bude vy, kdo to bude dělat?

O2: Asi spíš jo. Moje partnerka na to sportování takhle moc není. Ona si jde spíš zaběhat nebo posilovat nebo takový ty samostatný sporty. Na ty s dětma jsem spíš já, no.

V: Jasně, no. Taak... máte tendenci kupovat dítěti nebo teda dětem, hračky jenom pro kluky nebo jenom pro holky?

O2: No tak my jak máme kluka i holku, tak to nejde jako moc rozlišovat, že jo.

V: Ale holčička dostává panenky a kluk autíčka, ne?

O2: Asi jo, no. Ale je rozdíl, jestli je dostanou nebo si s nima hrajou. A oba dva si hrajou se vším, co doma máme, takže bych neřek, že máme tendenci jim kupovat třeba ty hračky takhle děleně.

V: A co třeba oblečení?

O2: Jako jo, to je víc rozdělený než s těma hračkama. Holka nosí sukně a tak, takže to klukovi asi dávat nebudeme (smích). Ale taky nenesí jenom růžovou a modrou, dáváme jim všechny barvy.

V: Jasně. Teď se zeptám na otázku trošku z jinýho soudku. Myslíte si, že matka, která pracuje, je špatná matka?

O2: Ne, to určitě ne. Vždyť u nás to funguje docela dobře si myslím. Ono je dneska vlastně všechno penězích a myslím, že každej rodič chce dítěti dopřát do nejlepší, což ale stojí ty peníze. Takže pokud žena vydělává víc, tak proč ne.

V: A co by podle vás měl dělat správnej muž a správná žena?

O2: Tak asi vytvořit správnou rodinu (smích). Ne, myslím, že dneska už se to tak moc nebere, jako mužský a ženský věci. Hlavně, že jsou všichni spokojený...

V: A proč jste zůstal právě vy na rodičovské dovolené s dětma?

O2: No... partnerka podniká a bylo vy dost složitý přerušit její práci. Tak jsem ji přerušil já.

V: A co na to říkal zaměstnavatel? Nevadilo mu to?

O2: Ne, to právě vůbec. Nejdřív se trochu divil, ale když viděl, že si nedělám srandu, tak to pak proběhlo v pohodě.

V: A co třeba spolupracovníci? Neměli s tím problém?

O2: No... nejdřív mi říkali, že sem blázen (smích). Ale nemyslím, že bych to nějak nezvládal, takže asi sem (smích).

V: Dovedete si představit, že by doma zůstala partnerka?

O2: Ale jo, to dovedu. Oni to všichni tak nějak čekali, že jo. Ale pak ta její práce a bylo rozhodnuto.

V: A nemyslíte, že to ženy mají nějak jako biologicky daný, to starání se o dítě?

O2: Tak to nevim... (chvíli přemýšlí) ... možná trošku jo. Ale ne tak, že by to jakoby nešlo prohodit, jestli mi rozumíte. Přece jen ta žena to dítě má jako součást sebe několik měsíců, tak to asi musí být trochu nějak naprogramovaný od přírody.

V: A myslíte, že takovej ten tradiční model rodiny je v pořádku?

O2: Jako jestli s ním souhlasím? To asi jo. Ale dneska už si to podle mě nikdo tak moc nebere.

V: Jak to myslíte?

O2: Myslím tím, že pro děti je asi nejdůležitější, aby měli oba rodiče, který je budou vychovávat. A samozřejmě zahrnovat láskou a tak. A je jedno, kdo nosí domů peníze...

V: Dobře. Ještě se zeptám, vybírali ste třeba doktora pro děti společně?

O2: Jo, to jo. Asi nejvíc sme dali na doporučení známejch a kamarádů, který už ty děti měli a podle toho se rozhodli.

V: A jaký styl výchovy myslíte, že jakoby praktikujete? Liberální nebo spíš přísný?

O2: No... snažíme se o liberální, ale občas to taky k tý přísnosti sklouzne. Ono musíte ty děti vychovat a to bez zákazů dost dobře nejde. Nebo třeba bez plácnutí po zadku.

V: Ale snažíte se víc o ten liberální, jo? Jak se to projevuje?

O2: Tak třeba necháváme děti vybírat, kam pudem ven nebo s čím si budem hrát... není to jako že bysme je nechávali jako dříví v lese, to zas jako ne no.

V: Dobře... je podle vás něco, co by měla vaše partnerka dělat, ale nedělá to?

O2: Ehm... asi moc nechci na tuhle otázku odpovídat... ani se nad tím moc zamejšlet, aby to nevyvolalo nějaký hádky nebo tak.

V: V: V pohodě, nemusíte. Ani když to vztáhneme jenom k těm dětem?

O2: Já myslím, že se oba dva s partnerkou staráme, jak nejlíp umíme.

V: A tak to má být. Tak já vám děkuji, že ste si na mě udělal čas.

O2: Není zač.

V: Tak nashledanou.

O2: Nashledanou.

Respondent č. 3

Otec 3, 30 let, 1 dítě

Datum: 26. 3. 2017

Délka rozhovoru: 25 minut

Místo: domácnost otce 3

V = výzkumník

O3 = Otec 3

V: Ahoj, konečně jsme se domluvili, vid'?

O3: No jo, času moc není.

V: Tak rychle začneme. Jenom na začátek je to anonymní, když nebudeš chtít na něco odpovědět, tak kdyžtak řekni. Nejsou tu správně nebo špatné odpovědi a poprosím tě o trošku jakoby detailnější odpovědi. Tak... chceš se na něco zeptat?

O3: Nepotřebuju.

V: Dobře. Tak, kolik máš dětí?

O3: Máme jednu.

V: Takže holčičku?

O3: Jojo, jenom ji.

V: A kolik jí je?

O3: Je jí pět.

V: Ještě se tě zeptám na tvůj věk a vzdělání, jen pro upřesnění.

O3: Je mi 30 a mám maturitu.

V: Plánovali jste dítě?

O3: No... my sme se mu hlavně nebránili... ale je pravda, že sme se o něj ani nesnažili...

V: A myslíš, že ti příchod dítěte ovlivnil kvalitu života? Oproti tomu, jak jsi žil předtím.

O3: To určitě jo. Musíš dát to dítě na první místo, jinak to prostě nejde. Všechno se najednou točí kolem ní. Taky se už tak moc nescházím s lidma jako dřív, no.

V: Ale s někým se stýkáš, ne?

O3: Jo, to zas jako jo. Ale to je hlavně v práci... Taky jsme se přestěhovali, tak už třeba dřívější kamarády moc nevidím, no...

V: A chodíš někam bez dcery?

O3: Jo, ale to si pak musím zařídit hlídání, že jo. A babička taky nemůžu furt, tak je to takový složitý. Ale sem tam třeba kino, to jo...

V: Tak... teď tě poprosím, jestli mi jenom tak ve zkratce popíšeš, jak vypadá tvoje každodenní péče o malou?

O3: No jak. Ráno ji probudim, udělám jí snídani, oblíknu, umeju a dovedu do školky. Odpoledne ji vyzvedávám kolem třetí a pak si spolu většinou hrajem nebo si povídáme a tak. Pak zase nakrmit, umejt a spát, no. Nic speciálního neděláme (smích).

V: A je něco, co dělá jenom mamka Niny?

O3: Hele, tím, že chodí do práce, tak nemá tolik času. Ale asi není jako nic, co by dělala jenom ona. My se v tom jako hodně střídáme.

V: Takže ty teda děláš taky všechno?

O3: Jo. I když teď už jak je školka, tak je to takový snažší, no.

V: A myslíš, že budeš s malou dělat takový ty mužský věci? Jako třeba rybaření nebo tak?

O3: To teď nemůžu asi úplně říct... třeba to párkrát zkusíme, a jestli ji to bude bavit, tak proč ne.

V: S tím hlídáním už jsi říkal, že hlídá občas babička, že jo?

O3: No, babička, moje mamka.

V: Jinak ti nikdo nepomáhá?

O3: Ne, to ne. Právě nejvíc babička, no. Nemám chuť nebo tak něco.

V: Dobře. Snažíš se malý číst? Třeba před spaním?

O3: Jo, to se snažím nejenom jako před spaním, ale čtem si i takový ty leporela a říkanky a tak.

V: Takže to děláš víc ty? Ne matka?

O3: Určitě víc já. Ona její mamka na to nemá tolik času a vrací se docela pozdě z práce, tak tolik nečte, no.

V: A jak to máte s autoritou? Kdo myslíš, že je třeba přísnější nebo tak?

O3: Hele, to je těžký... jako víc ji napomínám já, ale to je asi proto, že s ní sem víc času, že jo. Ona manželka jak není moc doma, tak to není takový. Takže spíš já, no.

V: A jak se to projevuje? Zakazuješ jí věci nebo tak?

O3: To asi ani ne. Ale když zlobí, tak na ni zakřičím, no. A to se pak asi lekne a poslouchá, no. Takže ten křik. Jinak ani nic jinýho jako neděláme. Ona je na to ještě docela malá... Tak snad to nebude v budoucnu jiný (smích).

V: A překvapilo tě něco na rodičovský?

O3: Úplně že by mě něco překvapilo, to si ani ne. Ono to vidíš tak jako okolo, že jo. Jak se o ty děti staraj kamarádi nebo tak. Ale je fakt, že sem si myslel, že to bude trochu akčnější. Ale jak se narodila, tak je to skoro pořád to stejný dokolečka.

V: Takže takový stereotypní?

O3: To teda jo. Pořád dokola. Teď už je to teda lepší, že si třeba hrajeme, ale dříve to bylo fakt strašný (smích).

V: Ale tak zvládl to v pohodě, ne?

O3: Docela jo. Ale tak mi pomáhala manželka nebo právě moje mamka, takže to nebylo nic hrozného.

V: A seš s malou pořád? Ve volném čase?

O3: Jo, když nejsem v práci nebo ona ve školce, tak jsme pořád spolu.

V: A co nejčastěji děláte?

O3: Hele, tak různě, hlavně co ona chce. Hraju si s panenkami, s autíčkama, se stavebnicí a tak. Nebo třeba kreslíme. Taky chodíme ven, na hřiště nebo jenom na procházky. To je hlavně podle počasí, no. Já si myslím, že je celkem jedno, co děláme, hlavně, že jsme spolu.

V: A co třeba sport?

O3: Tak jako snažíme se, ale ona je na nějaký velký sportování ještě malá...

V: A jak myslíš, že to bude, až bude Nina větší?

O3: Já doufám, že bude sama chtít sportovat. Já třeba jezdím na kole nebo na bruslích, tak bych chtěl, abysme to dělali společně.

V: Takže ji to budeš učit ty?

O3: Asi spíš jo.

V: A proč ty?

O3: Tak asi zase hlavne z tech casovych duvodu, no. Manzelka pracuje vlastne kazdej den, ja to mam na smeny, tak sem doma trochu vic, no.

V: Jasně. Říkals, že si hrajete i s autama, takže nemáš tendenci kupovat jí hračky jenom pro holky?

O3: Já bych řek, že ne. Ale je pravda, že má hračky jak pro holky, tak pro kluky. Mě taky nebaví hrát si jenom s panenkami (smích).

V: A v oblečení to máte stejně?

O3: Jestli má jenom růžový věci?

V: Třeba.

O3: Ne, to nemá. Oblíká si většinou to, co chce sama (smích). Ale má oblečení všech barev, nejenom růžový. Já si myslím, že u těch holek se to nebere tak vážně, jak třeba u kluků. U holky nevadí modrý oblečení, ale kluk v růžovém je jakoby divnej, že jo. Takže mi to nevadí, že si oblíká i modrý nebo zelený oblečení.

V: Tak... myslíš, že matka, co pracuje je špatná matka?

O3: Jako to asi záleží na tom, proč pracuje, že jo. Ono když prostě nemáš peníze, tak musíš pracovat. Všichni chtěj pro dítě to nejlepší, a když kvůli tomu musí holt máma pracovat, tak proč ne. Jako u nás to tak fungovalo, a když dítě zůstane s tátou, tak to je asi úplně nejlepší, že jo.

V: Takže kvůli penězům?

O3: To hlavne. I ja proto doma s dcerou zustal, manzelka měla lepší práci. Jasně že pak jsou jako okolnosti, třeba zdravotní stav nebo tak něco. Ale ty peníze, to je asi i nejčastější.

V: A dovedeš si představit, že by na rodičovský zůstala manželka?

O3: Jo, to dovedu. Však ona byla na mateřský, takže vím, že by to určitě zvládla. Ale pro mě to byla dobrá zkušenost, zkusit si to. Přece jenom ty ženský k tomu přijdou tak nějak častěji, no.

V: Myslíš, že ženský to maj třeba od přírody, tu touhu pečovat o dítě?

O3: Možná trochu jo. Že to příroda tak zařídila, aby se o to dítě někdo postaral. Ale zároveň si myslím, že jsou i okolnosti, který to můžou změnit. Třeba psychický stav tý ženy nebo právě ty peníze, no.

V: A myslíš, že by se správná žena měla starat o rodinu, o děti, o domácnost?

O3: Já spíš nemám pocit, že by se to dneska pořád tolik rozdělovalo. Že dneska to má většina tak, že když je to dítě obou, tak se o něj oba staraj. Ale vidím to sám, že víc zůstávají doma ženy, no. Takže je to asi v nás tak nějak zakořeněný, že zůstanou doma, no.

V: A co správnej muž?

O3: Já byl vychovanej tak, že má domů nosit peníze. Ale jak už sem říkal, dneska si nemyslím, že by se to tak přísně rozdělovalo. My teď domů nosíme peníze oba dva a o malou se taky staráme oba. A funguje to, takže s tím nemáme problém.

V: Takže si myslíš, že taková ta tradiční rodina je přežitek?

O3: Trochu jo. Ale zas jako má výhody, že jo. Že třeba chlap většinou má těch peněz víc, no. Hlavně aby se domluvili v tom páru, je to podle nich, že jo.

V: A jak jste pro dceru vybírali lékaře?

O3: Manželka ho vybrala podle doporučení kamarádek, asi...

V: A kdo tam s ní chodí?

O3: Většinou já. Tak já tam s ní chodil, když sem byl s ní doma, tak to pořád platí. Ale ona nemocná moc není, tak je to v pohodě.

V: A jak malou vychováváš? Spíš liberálně?

O3: Nejsem jako příznivcem nějakýho přísnýho režimu. Snažíme se tak jako volnějc, ale když je potřeba, tak to k tý přísnosti trochu sklouzne, že jo.

V: A jak myslíš, že to je ideální?

O3: Právě asi nějaká ta střední cesta. Úplně to nehrotit, ale pravidla bejt musej, že jo.

V: A když to bude dodržovat, tak zákazy nebudou potřeba, vid'?

O3: Přesně tak. Doufám, že jí to vydrží až do puberty (smích).

V: A je něco, co manželka nedělá, ale podle tebe by měla?

O3: No asi by mohla bejt víc doma, no. Ale není to tak strašný, takže stěžovat si nebudu (smích).

V: Tak jo. Děkuju za rozhovor a pozdravuj doma.

O3: Jojo. Ahoj.

V: Ahoj.

Respondent č. 4

Otec 4, 27 let, 3 děti

Datum: 29. 3. 2017

Délka rozhovoru: 27 minut

Místo: kavárna Costa Cofee, Hradec Králové

V = Výzkumník

O4 = Otec 4

V: Ahoj, děkuju, že ses se mnou sešel. Nejdřív bych tě chtěla poprosit, abys odpovídal trošku detailně. Jak už jsem ti říkala předtím, rozhovor je anonymní, když na něco nebudeš chtít odpovědět, tak to přeskočíme, jo? Ještě teda nejsou tady správný nebo špatný odpovědi. Chceš se na něco zeptat?

O4: Asi ne.

V: Tak můžeme začít... nejdřív prosím tvůj věk a vzdělání.

O4: Je mi 27 a mám střední školu.

V: A kolik máte dětí?

O4: Máme tři. Já sice chtěl jen dvě, ale manželka chtěla tři, tak máme tři (smích).

V: A kolik jim je?

O4: 2, 5 a 7 let.

V: A jsou to kluci, holky, oboje?

O4: Máme jednoho kluka a dvě holčičky.

V: A ty seš na rodičovský s kým?

O4: S poslední holkou, tou dvouletou.

V: Plánovali jste děti? S manželkou?

O4: Ano, a nevím o nikom z mého okolí, kdo by děti nechtěl (smích). My je plánovali od začátku našeho vztahu.

V: Už tak brzy, jo?

O4: No... to my si představovali společně i svatbu a tak všechno.

V: Myslíš, že ti děti zlepšili život? Určitě tě nějak ovlivnili, že jo?

O4: No..myslím, že jo. Více si užívám volných chvil s dětmi, člověk nehledí na to, co se zrovna přihodilo jemu, ale žije těmi dětmi. Je to takový super, když vidíte toho maličkého človíčka růst, učit se chodit, mluvit... Hlavně už se nesoustředím na sebe, ale v první řadě jsou pořád ty děti. Točí se kolem nich úplně všechno...

V: A seš s nima pořád? Nebo někam chodíš i bez něj?

O4: Úplně pořád s nimi to taky nejde (smích). Musím si od nich taky občas odpočinout, zajít si třeba do kina na normální film, když doma vlastně „dávají“ jen pohádky a animáky (smích). Nebo s manželkou na večeři a užít si prostě jen nás dva. Děti jsou pro nás důležitý, ale musíme si udělat čas i jenom pro sebe.

V: Tak... mojí hlavní částí bakalářky je péče o dítě. Tak mi jenom ve zkratce řekni, co zahrnuje tvoje každodenní péče o děti.

O4: No... tak i když jsem s Ninou doma, tak jsem se musím starat i o ty straší, že jo. Ale tak probudit se, probudit děti, umejt je, nakrmit, připravit je do školy a školky... Pak nějak zabavit mrňousek dopoledne, udělat oběd... Takový ty klasický věci, vyzvednout děti ze školy a školky, hrát si s dětmi, počkat na manželku....

V: A je něco, co dělá s dětmi jenom matka?

O4: Tak dříve hlavně kojila nebo odsávala mlíko, to zatím nedávám (smích). Když se nad tím zamyslím tak všechno zvládám. Ale je třeba lepší, když s tou starší dcerou jde na veřejnej záchod ona, na klučiči se jí moc nechce (smích). Ale nechávám na ní takový to vaření s dětma nebo hraní s panenka, to mi moc nejde (smích).

V: A děláš s dětma něco jenom ty?

O4: Vlastně všechno, co je zrovna potřeba. Krmím, přebaluju, hraju si, uklízím, vařím, peru... taková žena v domácnosti (smích). Ale učil jsem třeba kluka správně čůrat (smích).

V: A hraješ si třeba s Kubou s takovýma jakoby jenom klučičíma hračkama?

O4: Já si hraju se vším (smích). Ale jo, manželku to ani moc nebaví, drandění s autíčkama a závodění na autodráze...

V: A čtete dětem?

O4: No... snažíme se, tak většinou čteme, hlavně večer před spaním. Pohádka musí bejt.

V: A kdo dětem čte víc? Ty?

O4: Většinou to je tak, kdo má zrovna čas. Takže oba, já i manželka.

V: Jasně... a pomáhá ti někdo s dítětem? Třeba hlídání nebo tak?

O4: Jo, to jo. Naštěstí máme babičky i dědy celkem blízko. A jsou víc než ochotný se hlavně o malou na chvíli starat. Občas si děti pučí i strejdové a tety, ale to tak na chvílku jenom vozit s kočárkem...

V: Ehm... jo, myslíš, že seš pro dítě autorita?

O4: No... to je docela těžká otázka. Myslíš ve srovnání s manželkou?

V: Jo, jestli jim někdo víc zakazuje věci, nebo je na ně přísnější?

O4: Tak... já si nemyslím, že bych byl přísnější než ona. Ale je fakt, že když zakřičím já, tak to má asi větší váhu. Nejhorší je, když to jeden povolí a druhý zakáže. Ale tak to se většinou nestává.

V: Takže seš ten jakoby přísnější rodič ty?

O4: Asi jo. Ale nemůžeš to tak brát. Je jasný, že když jsem s dětma víc já, tak jim toho víc zakazuju. Jinak nás ale poslouchaj tak nějak stejně.

V: Jasně. Překvapilo tě něco v péči o dítě?

O4: Tak tím, že s prvníma dvěma byla na mateřský manželka, tak jsem jako věděl, co to obnáší.

V: Takže jsi do toho šel připravenej?

O4: Jakoby jo no. Ale je fakt, že u prvního dítěte to bylo něco, to jsem byl dost vykořeněnej. Manželka to dělala asi intuitivně, ale já na to malinký mimino nechtěl nejdřív šáhnout (smích). Bylo takový žužlavý... (smích). Navíc pořád kaká a vy ho musíte přebalovat. Má neuvěřitelnou spotřebu plín. To mi připadalo těžký, ale ukázalo se, že to horší ještě přijde. Začne chodit (smích)... to pak bylo všude, bylo to strašný (smích). Všude chodilo s tebou (smích).

V: Takže u prvního to bylo takový rozčarování?

O4: Vlastně jo (smích). U dalšího už jsem věděl, co přijde. A to třetí už byla taková pohodička (smích)... Už jsem věděl, co přijde.

V: Jasně... teď teda k volnému času s dětma. Trávíš se svýma dětma hodně času?

O4: Jo, to jo. Tím, že jsem teďka doma s Ninou, tak jo. S tou teda pořád, s Emou a Kubou po škole a školce taky. Manželka přijde většinou kolem pátý, tak skoro celý den je vlastně na mě.

V: Tak se zeptám, co obvykle děláte?

O4: No... snažíme se hodně chodit ven, na hřiště a tak. A když není moc hezky, tak s Ninou hodně takový ty, jak se to říká, edukativní? Věci.

V: Jo, je to edukativní (smích). Jestli teda myslíš, že jí to něco učí (smích).

O4: Jo, to přesně myslím (smích). Tak to děláme, kreslíme, hrajeme si s plyšákama i těma panenkama, no. Ale ona je na to ještě trochu malá, tak ji to moc dlouho nevydrží, no.

V: A co s těma staršíma?

O4: No... tak s Kubou auta a autodráha, ale je fakt, že Emu to taky baví... Docela dost závodíme a tak no. Teď na jaře už můžem chodit ven, tak hrajeme na honěnou, kopeme si, házíme... ale stejně pořád musím kontrolovat všechny tři, když sou doma, tak to není, tak, že bysme si hráli jen třeba ve třech, no. To je doma o dost jednodušší než venku. Jinak si hrajeme s tím, co zrovna děti chtěj, no.

V: A koukáte třeba na televizi?

O4: Ale jo, občas. Hlavně ráno a večer. Ale snažíme se moc jim to nedovolovat.

V: Jo, tak už jsi říkal, že vedete děti ke sportu. Děláš to spíš ty nebo manželka?

O4: To asi těžko říct. Myslím, že na vedení ke sportu má o trošičku víc pod palcem partnerka (smích). Donutila i mě se hýbat (smích). Jinak třeba jezdit na kole a tak sme učili oba dohromady, nebylo to jako že bych to dělal jenom já nebo žena. Ono třeba já byl jako dítě docela línej, tak chci, aby děti víc sportovaly. Ono je to našťestí docela baví, tak to není problém. Ale snažím se jim jít příkladem a brát je co nejvíc ven a sportovat...

V: A jaký sporty děláte?

O4: No... skoro všechny. Kolo, brusle, kopeme si, házíme. Oni jsou ještě dost malí, tak to nejde úplně všechno. Ale třeba hra na honěnou je docela zabíračka (smích).

V: Tak.. a máte s manželkou tendenci kupovat věci jenom vyloženě pro holky nebo pro kluky?

O4: Ono je to u nás docela jakoby v tomhle blbý, že máme nejstaršího kluka a pak holky (smích). Takže máme doma hračkářství, protože tam máme všechno (smích).

V: Ale nezakazuješ holkám hrát si s autama nebo Kubovi s panenkami?

O4: Ne, to vůbec. Nechávám je hrát si, s čím chtěj.

V: A co třeba oblečení?

O4: Myslíš, jako co jim oblíkám? No... tak jako holky nosí i věci po Kubovi, ale to víš, sukně a tak (smích). Máme hodně jako neutrálních barev, nebo i víc barevný oblečení, takže tak, no.

V: Jasně. Tak teď bych se chtěla zeptat, jestli si myslíš, že pracující matka je špatná matka?

O4: Určitě ne, proč by měla být špatná?

V: Tak třeba když upřednostňuje kariéru před rodinou...

O4: Ono je to těžký, nevíš v jaký je ta máma situaci. Ale pokud se snaží vydělat víc peněz pro dítě, tak si myslím, že není špatná. Blbý je, když to dítě kvůli tomu zanedbává nebo tak.

V: Takže myslíš, že je tam hlavní to finanční řekněme hledisko?

O4: Jo, to určitě. Ale ono i to, že se nedostaneš k lidem, tě může docela vystresovat. A zase když bude nervní ta máma, tak to dítě bude taky, že jo.

V: A myslíš, že je něco, co by měl dělat správný muž nebo správná žena?

O4: To je těžký... jako asi jsou věci, který bych nenechal dělat moji ženu. Ale zase třeba u těch dětí si myslím, že oba rodiče to zvládnou stejně.

V: A který věci bys třeba nenechal dělat tvoji ženu?

O4: Tak třeba bych ji asi nenechal kopat jámu na bazén nebo spravovat auto bych ji nenechal. Takový ty těžký věci, v íš co myslím, chlapská práce(smích).

V: Takže myslíš, že jsou ženský nebo mužský práce?

O4: To asi jo, ale nemyslím si, že se to dneska tak moc dělí. Spíš už dneska každé může dělat všechno, co chce. Nevidím důvod, proč by ženská třeba nemohla řídit kamion, že jo.

V: A proč ses teda rozhodl zůstat na rodičovské dovolené?

O4: Tak hlavně proto, že manželka vydělává víc.

V: Takže jenom zase ty peníze?

O4: No, jasně. A taky je hezký vidět ty děti vyrůstat. Manželka si to užila se dvěma dětma, tak jsem si to chtěl taky zkusit...

V: Asi je zbytečný se ptát, jestli si dovedeš představit, že by byla manželka na mateřský, vid'?

O4: To asi jo no (smích). Manželka byla se dvěma dětma, já teď se třetím. Takže jo, dovedu si to docela jasně představit (smích).

V: A kdo třeba chodí s dětma k doktorovi nebo na kroužky?

O4: Hlavně ten kdo má zrovna čas. Teď teda většinou já, ale jsou chvíle, kdy třeba u toho doktora chce bejt i manželka.

V: A kdo je vybral? Toho doktora třeba...

O4: My tu máme jen dvě možnosti kam chodit k doktorovi. Takže jsme neměli moc na výběr, nedomluvili jsme se společně.

V: A ty kroužky?

O4: No... zeptali sme se Kuby, kam by chtěl chodit. A pak našli všichni společně něco, co ho bude bavit. Holky ještě nikam takhle nechoděj. Ema má jenom tanečky ve školce, ale tam na výběr nic moc nebylo. A tanečky ji bavěj, takže sou všichni spokojený.

V: A co klasický model rodiny? Myslíš, že má být muž zabezpečovatel rodiny a žena jakoby pečovatelka?

O4: Tomu teď moc neodpovídáme, že jo? (smích) Ale dřív jsem si myslel, že to je tak správně. Že bych měl domů nosit peníze a moje manželka by se starala o rodinu a domácnost. Ale tak zase... Proč by nemohla bejt manželka živitelka?

V: A nepřipadá ti to trošku jakoby divný?

O4: No...jako ani ne. Jako že nemám problém, že bych se cítil třeba méněcenně nebo tak něco...

V: Myslíš, že to maj ženy daný od přírody? Tu výchovu dětí?

O4: To si nemyslím. Já si myslím, že to má každej v sobě, nejenom ženy. Že když je potřeba, tak i chlap se dokáže postarat, že jo. Ale asi to je spíš tím, jak kdo vyrůstal, ne od přírody.

V: Jasně... a jak děti vychováváte? Spíš přísně nebo volně?

O4: Hele, myslím, že tak nějak od obojího. Jako... ne že bysme jim všechno zakazovali nebo opačně všechno dovolovali. Spíš tak jako od obojího něco. Třeba u domácích úkolů a celkově jako školy se snažím bejt důsledný, aby to fungovalo. Ale třeba u holek, to je ještě spíš jako nešahej na to, na plotýnku se ruce nedávaj a tak, no. Takže nějaká jako autorita, jo, ale taky aby děti měli pocit přátelství.

V: A myslíš, že je to tak správně?

O4: Jo, to asi jo. Já byl vychovanej stejně, a myslím, že se to našim podařilo (smích). Takže tak chci vychovávat i svoje děti.

V: Tak ještě poslední otázka... Myslíš, že je něco, co partner nedělá a měl by to dělat?

O4: No... asi něco je. Třeba si myslím, že by se měla víc starat o sebe a vlastně i o mě (smích). Že třeba kvůli dětem tolik už neodpočíváme a nemáme tolik toho času na sebe, no. Ale přímo k výchově dětem, to si myslím, že dělá všechno na jedničku.

V: Tak to máte doma klid, že jo? Jako mezi sebou...

O4: Ale tak u každého se najde něco, co tomu druhému vadí. Ale nesmíš si to tak brát, o tom přece je ten vztah, že jo.

V: Tak do toho už se asi moc pouštět radši nebudem (smích). Ale moc ti děkuju za rozhovor a pozdravuj děti i manželku.

O4: Nemáš zač. Snad ti to k něčemu pomůže.

V: To určitě jo. Tak díky a ahoj.

O4: Ahoj.

Respondent č. 5

Otec 5, 31 let, 2 děti

Datum: 29. 3. 2017

Délka rozhovoru: 24 minut

Místo: Kavárna Costa coffee, Hradec Králové

V = výzkumník

O5 = Otec 5

V: Ahoj, jak se máš?

O5: Ahoj, dobře díky.

V: Děkuju, že sis na mě udělal čas. Jak jsem ti říkala už do telefonu, rozhovor bude anonymní, nejsou tu žádné dobré nebo špatné odpovědi. Když na něco nebudeš chtít odpovědět, tak se domluvíme, co s tím. Jo, účel je jenom moje bakalářka, nic jiného.

O5: Dobře.

V: A ještě bych tě chtěla poprosit o detailnější odpovědi.

O5: Budu se snažit (smích).

V: Tak začnem. Nejdřív jestli mi prosím řekneš tvůj věk a vzdělání.

O5: Tak je mi 31 a mám maturitu.

V: A kolik máš dětí?

O5: Máme dvě děti.

V: Kluky, holky nebo oboje?

O5: Máme staršího kluka a mladší holku.

V: A kolik jim je?

O5: Klukovi sedm a holce čtyři roky.

V: A tys byl na rodičovský s kterým dítětem?

O5: Právě s dcerkou.

V: A plánovali jste obě děti?

O5: Víceméně ano. Nechali jsme to s manželkou na přírodě. Vyloženě jsme je neplánovali, ale nebránili jsme se jim.

V: Dobře. Máš pocit, že se ti změnila kvalita života? Před dítětem a teď?

O5: Myslíš, jak se nám tím změnil život, jo?

V: Přesně tak.

O5: No... tak třeba se už moc nestýkáme s lidma, který nemaj děti. Ono je to i hodně jako časově náročný, že už se nemůžem jen tak sebrat a odejít. To je na tom docela blbý, no. Ten okruh přátel se změnil, no.

V: A ještě něco dalšího? Něco jinýho?

O5: No, ještě se moc nevyspíš (smích). Ne, tak hlavně ve všem máš na prvním místě to dítě. To ať se děje cokoli. Všechno se mu podřizuje. To, co budem dělat, kam pojedem... všechno, no.

V: Takže seš se svýma dětma pořád?

O5: No pořád úplně ne, ale moc často se to nestává. Teda kromě práce, že jo.

V: Takže ve volným čase seš s nima?

O5: Jo, to prakticky pořád. Ale občas hlídaj babičky. Když třeba potřebujem někam jít nebo si třeba povyrazit. To je podle mě taky důležitý, abyste pořád nebyli s dětma. Abyste si vyšli s manželkou třeba někam na večeři nebo do kina.

V: Takže na hlídání máte s manželkou babičky?

O5: Jo, jo. Ale taky je nemůžem využívat pořád, že jo. Navíc ta jedna bydlí relativně daleko, asi čtyřicet kilometrů, tak tam dáváme děti na celej víkend, když potřebujem, nebo když si jich chce taky užít. Ale ta druhá funguje i třeba jenom na večery nebo tak, no.

V: Jasně. To máte dobrý, že máte aspoň tu jednu.

O5: To je pravda a sme za to rádi.

V: Tak... teď bych se tě chtěla zeptat, co zahrnuje tvoje obvyklá každodenní péče o dítě?

O5: Hele, ono to je jak kdy. Ale tak probudit děti, připravit je do školky a do školy, dát jim najíst, pak je tam odvézt. Když se vrátěj, tak úkoly, pak nějaký hraní, vykoupat a spát.

V: Takže taková ta klasika, jo?

O5: No, tak ono ve všední dny toho moc, co dělat jinýho není. Není na to moc čas.

V: A je něco, co dělá jenom mamka dětí?

O5: My to máme tak, že každěj dělá všechno. Asi nevím, že by bylo něco, co by děti dělaly jenom s manželkou. I když počkej... určitě spolu vařej. Do toho já se už moc nepletu, když nemusím. Ale o víkendu, to vařej děti s manželkou.

V: A je něco, co děláš s dětma jenom ty?

O5: No, občas, taky právě třeba o víkendech, jsme spolu v dílně, nebo děláme něco s autem a tak. Do toho se manželka moc neplete. Ale jinak asi ne... my se snažíme dělat všechno společně.

V: A čtete dětem? Třeba před spaním nebo tak?

O5: Jo, to se snažíme, ale taky to občas nevyjde. Právě čteme před usnutím, když je zrovna čas. Neuměj usnout i bez toho. Někdy jim jen pustíme céděčko...

V: A kdo jim čte víc? Ty nebo manželka?

O5: Asi spíš manželka...

V: A proč ne ty?

O5: Nevím, no... ona má na takovýhle věci asi víc času než já. Navíc je častěj uspává, tak u toho čte.

V: A kdo myslíš, že je pro dítě větší autorita?

O5: Hele, to nevím... ono je to těžký říct. Podle mě to jsme s manželkou oba. Ale je fakt, že když děti něco chtěj, tak se ptaj manželky. A asi se víc bojeje, když zvýším hlas já, no. Takže nakonec to budu asi já, no (smích).

V: Naplnila se tvoje očekávání v péči o dítě?

O5: Hele, asi jo. Já jsem na to byl trochu připravenej, protože manželka byla doma se synem, tak jsem měl představu, co to obnáší.

V: Takže tě to nijak nepřekvapilo?

O5: Ne, asi ani ne. Možná jsem to měl trošku těžší, než manželka, že jsem měl odpoledně doma dvě děti. Ale nebylo to nic, co bych nezvlád (smích).

V: Jasně. To, že s dětma trávíš hodně času, už jsi říkal, tak, co tak obvykle děláte?

O5: No... myslíš s dcerou nebo synem?

V: Asi s oběma. Jen řekni nějaký aktivity, co třeba děláte.

O5: Jo. No, tak hodně se snažíme hrát si společně, i když třeba syn už moc nechce... ale rádi společně soutěžíme, třeba hrajem hry, karty a tak. Pak má dcerka třeba kuchyňku, tak vaříme nebo si hrajem na restauraci a tak. jo, taky docela dost kreslíme, nebo omalováváme, jezdíme s autama a tak, no... Takový ty normální hry, no.

V: Takže neděláte jenom holčičí nebo klučičí aktivity?

O5: Ne, to určitě ne. Ona pak holka chce všechno zkoušet, tak ji nechávám...

V: A sportujete?

O5: Jo, to se snažíme docela hodně. Syn třeba chodí na fotbal... ale doma, tak to jako kolo, brusle to jo, to se snažíme. I když dceři to ještě moc nejde, nemůžem na nějaký dlouhý túry nebo tak, to zas jako ne, no.

V: A kdo spíš děti vede ke sportu?

O5: To asi já, manželka je na to trochu líná (amích). Takže je nutím všechny (smích).

V: Dobře. Teď teda jestli máš ty nebo manželka tendence kupovat dětem oblečení jenom pro holky nebo pro kluky?

O5: Hele, u syna to bylo takový jako že jenom modrý a zelený a tak, no. Jako neměl jenom klučičí věci, nějaký třeba bílý nebo neutrální, to jako taky měl. Ale přece jenom u holky, to jsme kupovali hodně jako růžový věci, hlavně teda manželka. Ale taky nosila věci po bráchovi, protože nám bylo líto to jen tak vyhodit. Takže jako jo, měla sukýnky a šatičky, ale taky nosila tepláky s autama.

V: Ono to těm dětem je stejně jedno, vid'?

O5: Jako asi jo no (smích).

V: A co třeba hračky?

O5: To je jako s tím oblečením, no. Tím, že má malá staršího bráchu, tak prostě si může hrát s autama a tak, že jo.

V: A nevádí ti to? Že si dcera hraje s autama a syn s panenkami?

O5: Hele, ono to syna moc nebaví, abych pravdu řek (smích). Ale určitě nevádí, to určitě ne, no.

V: Myslíš, že je to jiný u prvního a u druhého dítěte?

O5: Jo, to jo. U toho prvního se to tak nějak učíš a u toho druhého už víš, co máš dělat. Je to hodně jiný, no. Už nejsem tak nervózní, když třeba zakašle nebo tak.

V: Tak... teď takový otázky na zamyšlení... myslíš, že pracující matka je špatná matka?

O5: Ne. To si určitě nemyslím. Ono dneska je vlastně všechno o penězích, že jo. A každá máma chce pro svoje dítě to nejlepší, takže jestli to znamená, že musí pracovat, tak pro ne. U nás to nejdřív tak nebylo, ale proč ne, že jo... ještě když nechá dítě s tátou tak je to podle mě v pohodě.

V: Takže jediný hledisko je podle tebe finanční?

O5: No, asi není jedinej. Ale většinou je to ten nejdůležitější, že jo.

V: A jakej by mohl bejt ten další?

O5: Tak třeba zdravotní. Když třeba chlap nemůže ze zdravotního důvodu pracovat, ale může se starat o děti, tak proč ne.

V: A tys zůstal na rodičovský proč?

O5: Tuhle otázku jsem čekal (smích). My sme s manželkou na tom byli finančně celkem stejně, ale manželka měla šance na postup na lepší místo a nechtěla to moc riskovat. Ale taky jsem si při prvním dítěti uvědomil, že nevidím takový ty první kroky, slova a tak... Manželka to už viděla, tak jsem byl na řadě já (smích). A samozřejmě jsem chtěl s dětma trávit víc času než jenom večery a víkendy.

V: Jasně. Takže si asi dovedeš přestavit, že by i s druhým dítětem zůstala doma manželka?

O5: Jasně, že jo. Vždyť to tak u nás bylo napoprvé, tak proč ne i teď.

V: A nemyslíš, že to maj ženy od přírody daný? Že budou vychovávat dítě?

O5: To asi ne. Já spíš myslím, že to je tím, jak žila s rodinou ona jako dítě. Že je to jak ji vychovali a ne od přírody.

V: A co by podle tebe měl dělat správnej muž a správná žena?

O5: Já si myslím, že dneska už je to celkem jedno. Že ať si každej dělá, co chce. Ale tak správnej chlap by se měl umět postarat o rodinu a blízký... a je asi jedno jestli finančně nebo jinak. A správná ženská asi teda se starat o tu domácnost a děti, no. Ale zároveň si myslím, že je vždycky na tom páru, jak se domluvěj. Nejde to vztáhnout jako na všechny.

V: Takže každej ať si to dělá, jak chce? Po svém?

O5: No jasně. Když to někomu tak vyhovuje, tak proč ne, že jo. Není to, že prostě musíš to dělat tak nebo tak.

V: Takže ten tradiční model rodiny neuznáváš? Jako muž zabezpečuje a žena pečuje?

O5: Ne, že bych to neuznával. Spíš si nemyslím, že to tak nutně musí bejt. U nás to není tak jako rozdělený, chodíme do práce oba dva, děti taky vychováváme oba dva...

V: A jak ty děti vychováváte? Přísně?

O5: Ne, vyloženě přísně ne. Ale na některý věci sme oba s manželkou přísný, třeba na známky ve škole nebo uklízení. Ale pokud má teď teda jenom syn, protože dcera to ještě tolik nepotřebuje, všechno tak, jak má bejt, tak může chodit ven a tak...

V: A jak myslíš, že je to ideální?

O5: Myslím, že není dobrej ani jeden extrém, jako nechávat dítě růst jak chce, ale ani všechno zakazovat, to zas taky ne, no.

V: Takže takovej ten střed, jo?

O5: No, asi jo. Ale ono někdy třeba nejde, když to dítě opravdu neposlouchá, tak je potřeba bejt přísněj, no...

V: Jasně. A kdo chodí s dětma k lékaři?

O5: Většinou ten, kdo má zrovna čas. Ale častějc teda asi manželka, já na to moc nejsem. Já je spíš vodím do školy nebo školky.

V: A kdo chodí na rodičák?

O5: To chodí manželka. Mě už se do školy moc nechce (smích).

V: A kdo třeba toho doktora vybíral?

O5: My sme hodně dali na doporučení ostatních. Ale domlouvali jsme se s manželkou společně.

V: Dobře. A teď teda jestli by podle tebe manželka měla něco dělat a nedělá to?

O5: Ne, to já si nemyslím, že by měla něco dělat a nedělá to. Myslím, že je to perfektní manželka.

V: Tak jo. Děkuju za rozhovor a měj se hezky.

O5: Ty taky.

V: Ahoj.

O5: Ahoj.

Respondent č. 6

Matka 1, 35 let, 2 děti

Datum: 24. 3. 2017

Délka rozhovoru: 17 minut

Místo: kancelář práce matky 1

V: Dobrý den, jak už jsem vám říkala, rozhovor bude sloužit k mé bakalářské práci a je to anonymní, takže žádná jména nebudou uváděna. Pokud se vám nebude chtít na nějakou otázku odpovídat, nebo vám přijde moc osobní, tak ji klidně přeformulujeme, nebo i přeskočíme. Ještě chci dodat, že žádný odpovědi nejsou správný nebo špatný, je to prostě názor. Tak můžeme začít?

M1: Můžeme.

V: Jen pro upřesnění, kolik vám je?

M1: Je mi 35 let.

V: A jaké máte vzdělání?

M1: Mám vystudovanou vejšku.

V: Děkuju. Takže nejdřív kolik máte dětí?

M1: Dvě.

V: A kolik jim je?

M1: Tak jedná má šest a jedna má osm.

V: A jsou to obě holky, že jo?

M1: Obě holky.

V: Plánovali jste děti?

M1: Ano.

V: Ještě se jenom zeptám na věk, stačí orientačně.

M1: Je mi 31.

V: Tak to by byl ten první okruh, začneme s druhým. Vnímáte rozdíl, jak se na vás ostatní dívají jako na rodiče? Jestli to nějak ovlivnilo třeba i kvalitu vašeho života? Jestli...

M1: Určitě to ovlivnilo kvalitu života.

V: A jak? K lepšímu nebo horšímu?

M1: Hmm... Záleží na tom, z jakého pohledu se na to člověk dívá. Samozřejmě co se týká kariéry, tak ta šla naprosto do ústraní, úplně do pozadí, takže samozřejmě do popředí se dostaly děti. A tak to trvá doteď, protože se všechno dělá z jejich zájmů, na

úkor mojí kariéry, víceméně. No a vzhledem k tomu, že jsem vysokoškolsky vzdělaná, tak si nemyslím, že prostě moje současné pozice a místa jsou adekvátní k mému vzdělání, právě na úkor toho, že člověk musí zabezpečit děti.

V: Jasně. Ehm... jste se svým dítětem pořád, nebo někam chodíte bez něj. Tak oni už jsou holky velké, že jo, takže choděj do školky, do školy...

M1: Jedna je školková a jedna je školní, takže víceméně, když jsem v práci tak ne, ale po zbytek ne většinou ano, a o víkendech taky většinou ano.

V: Tak teď ka už se dostáváme vlastně k tomu .. k tomu jádru, což je ta péče o dítě. Takže by mě zajímalo, co zahrnuje ta každodenní péče, jenom tak ve zkratce.

M1: No... Tak když to vezmu od začátku, tak že jo samozřejmě probudím je, snídane, nachystám je do školy, do školky, rozvezu je tam, tak po pracovní době po tom, co skončej školu, školku si je tam vyzvednu a pak většinou do hodiny jezdíme na nějaký tréninky, večer hygiena, večere, nachystaj se na další den a tak. Taková klasika.

V: Jasně. A teď by mě zajímalo, co děláte vy jako matka? Tohle všechno, ale jde mi o rozdíl, jestli speciálně něco dělá tatínek?

M1: Tak u nás to bude tak jako specifický, protože tatínek je většinou doby v zahraničí, nebo v práci, takže víceméně není doma. Takže to, co jsem vyjmenovala, tak zpravidla stojí na mě.

V: Jo. A pomáhají vám třeba ostatní lidi? Třeba s hlídáním, nebo tak? Babičky...

M1: Tak babičky, ty jsou úplně pasé, moji rodiče jsou na Moravě a ještě k tomu pracující a druhá babička ta ze zdravotních důvodů vůbec nestíhá, takže... ani nemáme žádný strejdy, tetičky, co by hlídali, takže víceméně všechno na mě.

V: A čtete dětem? Třeba pohádky před spaním nebo tak?

M1: No... vlastně teď už moc ne, ale tak ty dva roky zpátky, když byly v tom rozmezí tak těch dvou až čtyř let, tak to jsme četli hodně. Teď tím že jedna je školní, tak ta si teď čte už sama, ta už to nepotřebuje. S Terezkou občas něco málo přečtem.

V: Dobře. A četla jste vy anebo tatínek? Nebo jste se střídali?

M1: Většinou já, ale občas tatínek, když byl doma.

V: A kdo z vás dvou si myslíte, že je větší autorita pro dítě? Jestli třeba když něco chce, tak jde za váma nebo tak...

M1? (odmlčení) Tak většinou jde za mnou, protože tatínek není k dispozici, ale víc na ně asi platí, a když to vezmu z toho, když třeba neposlouchaj, tak to na ně platí tatínek. Když zařve tatínek, než když zařve maminka.

V: Jasně. Tak to je u nás stejný (smích). Naplnila se vaše očekávání v péči o dítě? Nebo vás něco překvapilo?

M1: Víceméně jsem to všechno čekala. To, jak to mělo být, tak to asi je. Já jsem četla už v těhotenství nějaký knížky a viděla jsem u kamarádek, jak to měly, tak jsem se vším tak nějak počítala.

V: Kdo píše s dětmi úkoly?

M1: Já. Ale snažím se, aby je ta starší napsala sama, a pak to třeba jen překontroluju. Spíš ji do toho nutím (smích).

V: Trávíte s dítětem hodně volného času?

M1: No tak jak říkám, víkendy většinou, že jo. Tím, že holky hodně jezdí na závody v aerobiku, tak jsem s nima furt a pak odpoledne, většinou. Tak jasně, že když jdu do práce tak ne no...

V: A co tak většinou děláte? S čím si třeba hraje?

M1: Tak my většinou sportujem, když už máme volnej čas, tak sportujem. Jezdíme na závody, nebo já nevím, kolo, jezdíme lyžovat, bruslit... hodně sport no teda. A občas nějaký ty společenský hry, scrabble, klasika. Občas něco vytváříme, ale to je spíš jako příležitostně.

V: Takže vedete dítě ke sportu, že jo. A třeba kdo je třeba učil... vy máte ty holky tak takový ty klučičí věci jako, no neříkám samozřejmě jenom klučičí, ale třeba jezdit na kole, kopat do míče a tak?

M1: No.. většinou oba s manželem.

V: A co třeba hračky? Máte tendenci kupovat vyloženě hračky pro holky? Nebo nějak barevně rozlišovat třeba oblečení?

M1: Jo, no když byly menší, tak se člověk samozřejmě snažil, ale ani ne tak u první, jako spíš u druhé. Ta první byla ještě jako spíš do zelena barvou právě třeba oblečení, jo. Ale víceméně barvy barvy ty už teď nějak neřešíme. A hračky pro holky... tak samozřejmě, že máme holky, tak je doma víc hraček pro holky než pro kluky.

V: Ale nezakazujete hrát si třeba s autíčkama nebo tak?

M1: Ne, to určitě ne, ale ono to holky moc nebaví, tak si s tím moc nehrajou.

V: Dobře. A už se dostáváme na závěr. Myslíte si, že pracující matka je špatná matka? A teď to není, když jsou větší a chodí do školy, ale když se o ně musí matka starat celý den.

M1: Tak tohle já asi neumím posoudit, protože mě jak to hned navazovalo, tak jsem s nima byla docela dlouho doma. Já jsem s nima byla de facto do pěti let Terezky (pozn: starší dcera) doma, takže to nevím. Ale třeba i z okolí nebo co tak pozoruju, tak ne že by byla špatná matka, ale bohužel spoustu věcí musí kvůli práci odsunout dál, a to se týká třeba i zdravotního stavu. Já to vidíme teď, jo. Děti choděj do školky a matka aby si zachovala zaměstnání, tak je tam dává s rýmou, dává je tam s kašlem, s nemocema, jo. Nemůže to až tak řešit.

V: Jasně.

M1: Ale není to na úkor toho, že by byla špatná matka, ale že prostě musí nějak zabezpečit tu práci. Nemůže si dovolit být pořád doma, no... takže tak.

V: Dovedete si vůbec představit, že by na rodičovské dovolené byl váš partner? Ať už z finančního hlediska, nebo jenom kvůli tý péči?

M1: On by to asi zvládnul, myslím si, že v tom by problém nebyl, ale u nás by to tak asi nefungovalo. U nás by to finančně jakoby... u nás hraje ta finanční stránka, jo. Protože on stoprocentně vydělá víc než já.

V: Tak. A je jiná ta výchova i ta péče u prvorozené a u druhorozené? Jestli se třeba míň bojíte...

M1: Ehm, ano. Přesně. U té prvorozené se člověk bojí, je to úplně něco jiného, takže třeba jak chytnout miminko, jak to... S tou druhou už to šlo všechno tak nějak automaticky. Spousta věcí se třeba vypouštěla, nepovažovala se za třeba až tak důležitý, tak jako u té první.

V: A hlavně to nepřekvapilo, že jo.

M1: Nepřekvapilo, no. Nepřekvapilo to vůbec, vůbec. Člověk věděl, jak má reagovat, kam ji otočit, jak ji dát hlavou dolů, když jí něco zaskočí, takže stoprocentně ta druhorozená nebyla až tak sledovaná a všechno, jako ta první.

V: A myslíte, že je nějak daný biologicky, že se ta žena stará o to dítě?

M1: To asi úplně ne. Spíš jak kdo byl vychovanej, že jo. Že to není jenom na přírodě, ale i na tom člověku jako takovém.

V: Dobře. A jaký si myslíte, že máte styl výchovy? Spíš liberální nebo spíš takovej přísněj? Zakazujete hodně věci?

M1: Já si myslím, že ve spoustě věcech asi spíš liberální, ale co se týká, teď to vezmu na tu školní, tak tam si myslím, že jsem hodně přísná. Je to z toho, jak jsem vyrůstala já, já

jsem na to měla přísný rodiče. A to samý praktikuju u ní a zatím si myslím, že to funguje myslím si docela slušně.

V: Takže myslíte, že je ideální takovej ten napůl. Na něco jo a na něco ne.

M1: Jo, na něco jo a na něco ne být přísná.

V: Je podle vás něco, co by partner měl dělat a nedělá to? A zase je to vztažené k těm dětem.

M1: Ne, myslím si, že k dětem má vztah úplně takovej, jak má bejt. Že když je doma a je k dispozici, tak se jim věnuje maximálně a to je to, co od něho potřebuju.

V: A poslední otázka, pak už vás nechám pracovat (smích). Co by měl podle vás dělat správný muž a správná žena? Jestli si myslíte, že prostě muž musí zabezpečit rodinu a žena musí být doma.

M1: Tak to si úplně nemyslím. Samozřejmě když ta žena má lepší pracovní pozici, že stoprocentně ví, že tu rodinu zabezpečí líp... Tak pak si to už každý musí srovnat sám, co je pro něj důležitý. Já jsem byla do svých pětadvaceti přesvědčená, že prostě kariéra, že přes to nejde vlak, že si to zařídím, že ty děti šoupnu k chůvě a to... A pak to přišlo a bylo všechno úplně obráceně, úplně jinak a práce šla úplně jiným směrem a na druhou kolej. Jo, takže...

V: Takže je to podle každého...

M1: No, to si musí každej sám, jak to... Jsou prostě maminky, který prostě tu kariéru budou upřednostňovat pořád a je jim to jedno, že jim ty děti budou hlídat chůvy a to.. Neřeknu jednou za čas to asi potřebuje každý, ale zvlášť když potřebuje hlídání, ale dennodenně nevím no... To je pak skoro zbytečný si ty děti pořizovat.

V: Jasně. Tak jo, moc děkuju za váš čas a za rozhovor.

M1: Není zač.

V: Nashledanou.

Respondent č. 7

Matka 2, 23 let, 1 dítě

Datum: 20. 3. 2017

Délka rozhovoru: 34 minut

Místo: domácnost matky 2

V = Výzkumník

M2 = Matka 2

V: Ahoj.

M2: Ahoj.

V: Jak už jsem Ti psala, rozhovor bude anonymní, bude jen pro účely bakalářky, žádná konkrétní jména se tam zmiňovat nebudou... Kdybys nechtěla na něco odpovědět nebo ti bylo něco nepříjemného, tak řekni, můžem to přeformulovat, přeskočit.

M2: Jasně no.

V: Tak koukám, dítě máte jedno, že jo?

M2: Jedno no.

V: A je to kluk jako buk. (smích) Jenom se zeptám, kolik mu je? Stačí orientačně.

M2: 10 měsíců mu teďka bylo.

V: A plánovali jste dítě?

M2: Jo, plánovali.

V: Ještě tě poprosím věk a vzdělání?

M2: Je mi 23 a mám ukončenou střední.

V: Dobře. Tak... vnímáš rozdíl, jak se na tebe ostatní dívají jako na rodiče? Třeba jako oproti tomu, jak jsi žila předtím? Tak jestli je to jiný?

M2: Je to jiný, určitě. Určitě jo, no. Tak změnil se mně okruh kamarádek, známejch. Kompletně. Dost často na mě třeba starší koukaj právě takhle, no, jestli jsem to dítě plánovala (smích). Něco jako chudinka malá, už má dítě (smích). Ale jako já jsem teďka spokojená, takže, mě to jako nevadí. Ale určitě žiješ jinak.

V: Teď možná trochu zvláštní otázka, ale seš se svým dítětem pořád nebo někam chodíš bez něj? Jestli třeba ho dáváš někomu na hlídání a seš bez něj?

M2: No... jako hodně výjimečně, no. Protože mi rodinu máme hodně daleko jak přítel, tak já. Takže jako když tam jedem, tak se stane, že si třeba na hodinu někam odběhnu. Ale co jsem doma, tak jsem s ním pořád (smích).

V: Ta on je ještě malinkej, tak to třeba potom bude jiný.

M2: Třeba jo no.

V: Tak... moje bakalářka se zaměřuje nejvíc na to, jak jakoby maminka a tatínek pečujou o dítě jinak a přvě ta péče je takovou tou stěžejní částí. Tak jenom ve zkratce, co zahrnuje každodenní péče?

M2: No, každodenní péče. Furt dokola. Jen co ráno vstane, tak se mu musí člověk věnovat až do večera. Je to pořád dokola to samý. Nakrmit, přebalit, pohrát si, uspat, zase nakrmit, přebalit, pohrát si, uspat... takhle to máme celej den (smích). A od tý doby, co teda leze a chodí kolem nábytku, tak ještě taky uklízet a dávat do kupy nábytek, brát mu věci, co mu do ruky nepatřej a to je ještě nejmenší zlo, že má v roce klíče, jako teď (smích).

V: Jenom se zeptám, vy jako mamka vykonáváte tohle všechno, tuhle každodenní činnost. A je něco, co třeba dělá speciálně tatínek?

M2: Tatínek teďka co dělá, tak koupe večer. Což teda není jenom napustit vanu ještě v tomhle věku jeho, ale že fakt se o něj postará, že ho teda svlíkne, tráví s ním čas v koupelně a pak ho zase oblíkne, a natírá ho, to jsou samý krémíčky na obličej a na tělo. Takže mu to docela dá zabrat a kupodivu to teď všechno zvládá, takže to je třeba velká pomoc, že si můžu třeba i něco udělat. Takže to jako zvládaj, no.

V: Jasně.

M2: A když jsme teda oba doma, jako třeba o víkendu, tak občas jako přebalí nebo nakrmí. Ale to už je tak jako míň častý, no.

V: Je dobře, že se toho nebojí.

M2: My už to spíš máme spolu tak jako natrénovaný, takže to máme hned, no. Takže...

V: A myslíš, že třeba v budoucnu to bude jinak? Že třeba jak tatínek často učí takový ty sporty, že jo, házet, fotbal, kolo...

M2: No... náš tatínek chtěl hrozně holčičku, takže teď teprve tak objevuje, co se s tím chlapečkem dá dělat a že toho je docela dost, takže se těší, až bude nějaká autodráha nebo nějaký kolečkový brusle, takže doufám, že pak třeba jo no. Že to bude lepší no. On teda teďka má přítel novou práci, chodí pozdě večer, takže to je taky takový horší, že přijde domů a že toho moc nestihá.

V: Jasně, no.

M2: Ale doufám, že třeba přes léto, že to bude lepší. Že třeba veme toho malýho někam ven a bude se mu taky víc věnovat.

V: Říkala jsi, že máte oba rodinu daleko, takže to hlídání asi moc nepřipadá v úvahu.

M2: No takhle, já mám tady tátu, jako v Pardubicích, ale ten je takovej jako hodně časově vytížený, takže občas zavolá, jestli by mohl vozit s kočárkem třeba na půl

hodky na hodinu, ale jinak moc ne. Když jedu za mamkou do Ústí, tak tam zas máme hodně babiček, takže to ne že bych potřebovala hlídání, ale taky si chtěj užít to vození.

V: Jasně.

M2: Občas si ho jako vemou, když potřebuju nevím třeba ke kadeřnici nebo odběhnout, ale nějaký dlouhodobý hlídání, to ne no. Třeba taky až bude větší. To ho tam pak odvezu babičce na prázdniny (smích).

V: Na dva měsíce rovnou (smích).

M2: No to si tchýně s tchánem, oni bydlej u Karlových Varů, 300 kilometrů, to vždycky říkaj, že si ho vezmou na měsíc, no. Ale taky to ještě není no. Oni ho hlavně neuměj nakrmit a převlíknout, takže to ještě potrvá, vid' Tobí? (poznámka – syn)

V: Tak, zeptám se, čtete malýmu? Třeba před spaním pohádky?

M2: No, ještě zatím jako moc ne.

V: Já jsem to chtěla říct, ještě je na to moc malej, vid'?

M2: Občas jako, protože nějaký knížky už teda má, tak sme to zkoušeli. On je takovej všeobecně jako nespavej, nechce spát a usíná tak, že jsme zkoušeli skoro všechno, takže občas sme mu knížky četli, no, ale... zatím to jsou takový ty nejjednodušší, aby to trošku chápal, vid' (smích). Žádný velký pohádky ještě.

V: A v budoucnu, pokud teda budete číst, myslíš, že to budeš dělat spíš ty nebo přítel?

M2: No, těžko říct. Já, když jsem byla já malá, tak vím, že nám pohádky čet jako spíš táta. Ale u nás bych neřekla, že bude číst (smích). To bych spíš viděla, že mu pustí spíš pohádku nějakou na počítači v televizi (smích). On je to ajťák, takže to je všechno přes elektroniku. A on jak je malej, tak jako všechny děti, když televize se zapne, tak očička mu svítí... Tak uvidíme, jestli ještě budeme číst, ale když už, tak asi spíš já, no.

V: Pak tady mám otázku, kdo si myslíš, že je větší autorita, ale to teď asi ještě úplně není jasný, hm? Nějaký to zakazování věcí, jak se to učí, tak...

M2: Jako snažíme se, no. Vždycky jsem si myslela, že to bude spíš ten táta, co se vrátí z práce, ale zatím to tak jako moc není, no. Zatím tím jak jsou spolu málo času, tak spíš maminka je ta, co prudí, že se musí spát, že se musí jíst...

V: Na tohle se nešahá...

M2: No, na tohle se nešahá, přesně. Třeba přes den s ním někam chodím a uvidíme, jak do budoucna to bude s tím tatínkem. Zatím jsem to já spíš, vid'? Ještě že neumí mluvit (smích).

V: By nám to všechno pověděl, jak je to doopravdy (smích). Překvapilo tě něco v péči o dítě? Nebo je to tak, že jsi měla nějakou představu?

M2: No... já myslím, že mě překvapilo úplně všechno. Já jsem si myslela, že miminka tak jako spěj většinu času anebo tak jako ležej nebo si něco dělaj, pak si hrajou... Ale tak samozřejmě, já mám taky mladšího bráchu, ale zase mi bylo sedm let, takže jsem byla úplně malá, když jsem ho měla, takže mě to tak jako překvapilo, no, že je takovej... Že je to jako fakt hodně práce, no. Že se to nezdá, ale když pak k tomu člověk chce stihnout ještě něco, jako praní, vaření a tak, tak se to moc nedá, no.

V: Že rodičovská dovolená není tak úplně dovolená...

M2: Přesně tak. A že přítel jako, ač to vidí, jakej, je, tak si stejně myslí, že to je pohodička. Protože občas ho hlídal, třeba když jsem sháněla svatební šaty, tak ho měl fakt celej den na starosti, jenže on byl zrovna ukázkově hodnej, všechno měl ode mě připravený, že jo – tohle mu oblíkni, tohle mu nakrm tohle mu to... Takže říkal, to je pohoda, ne? Vždyť je to vlastně sranda. Já na to jo? Zkus si takhle třeba měsíc, že jo...

V: Ještě když to nikdo nenachystá...

M2: Ještě když to nikdo nenachystá. A ještě jako bejt s ním opravdu furt. Říkám, on ještě jak prostě nespí, tak jsme spolu celou noc, celej den a kolikrát to ještě tak, teď už je třeba hezky, jo, ale když bylo opravdu hnusně, tak jsme fakt byli spolu jen doma nebo jen na chvíli... Že třeba nepřijdu do kontaktu jako moc s jinýma lidma, tak ještě to je náročný. On si myslím, že ještě jak třeba chodí do tý práce, ale přece jen tam má nějakaj

kolektiv, jo, i když je to třeba blbý, tak má tu pauzu na oběd, jo, to já třeba nemám, že bych řekla: Tobiášku počkej, teď já se jdu najíst musíš bejt hodnej(smích). Teď mám tamhle u počítače ještě kafe od ráno, co jsem nestihla vypít, jako takže...

V: Jak byla ta reklama – maminka si nemůže vzít dovolenou.

M2: Přesně tak, no. To vždycky přítel říká: mám dovolenou, mám víkend, chci se vyspat. No supr, ale kdy mám dovolenou já?

V: Tak... co tak obvykle děláte? To jsi říkala, že chodíte ven, že jo. S čím si třeba hraje? Teď jak je malej, tak to ještě asi vyloženě holčičí nebo klučičí hračky nerozeznává, vid'?

M2: No... Tak ty aktivity, já jako nevím (smích). Ráno tak vstanem a jme tak jako rádi. My jak nespíme v noci, tak kolikrát spíme i ráno, docela. Takže pak jsem ráda, když se stihnem převlíknout, což je zásadní, jo, protože to se kolikrát stává, že ještě v poledne jsme tady v pyžamu (smích). Jako vůbec nám to nevadí, hlavně že vstaneme (smích). No, tak převlíknout nás, udělat to tak, aby nikdo neměl hlad, no, pak spíš tak něco dělám, jakože uklidím, vyperu a tak než se většinou dostanem ven. No a tak co máme jakoby kamarády, tak to jsou zrovna taky chlapečci, ale tak je to tak nějak stejný, no. Ale když jsme šli třeba do herničky nebo k někomu domů si hrát, teďka zkusíme jako ven hodit, ale teď na to taky ještě není, takže snad v létě už to bude lepší, no.

V: Takže zatím takovou tu tendenci kupovat mu hračky vyloženě pro kluky nemáš? Nebo třeba i oblečení, modrý věci, autíčka?

M2: No, tak mi co máme takovou úchylku, tak kupujem dost věcí fialových (smích). Protože mám ráda fialovou (smích). Což je tady trochu vidět, takže spíš tak anebo kupujem jako věci do modra, no. Ono to tak nějak jako je, no. Ono ještě třeba pro ty malinkatý je buď hodně barevný, nebo když už to tak беру, tak spíš ne, no. Spíš modrý, zelený a tak, no. Ono to totiž bejvá hodně jenom buď modrý, nebo růžový a růžový je takový blbý, no (smích).

V: Možná pak u té holky je to něco jinýho, když má modrou, ale u kluka, se to bere jinak, vid'?

M2: Je teda fakt, že kupujeme spíš asi ty autíčka nebo zvířátka nebo tak, a pak když jsme právě u doktorky, tak ona tam má vyskládaný třeba takový nádherný panenky a on na to úplně kouká, jako že to v životě neviděl (smích). Že se mu to líbí, no.

V: Ale tak nebudeš mu zakazovat hrát si třeba právě s těma panenkami?

M2: Hele, asi ne, ale že bysme mu to cíleně kupovali, to taky asi úplně nevidím. Ale třeba právě na těch návštěvách, tak to nebude vadit, když si tím bude hrát.

V: A teď trochu z jiný strany, myslíš, že pracující matka je špatná matka? Když nechá dítě třeba jenom s tatínkem doma?

M2: No, myslím, že ne. Pokud ho nechá s tatínkem, tak si myslím, že to je jako úplně nejlepší a když nějaká maminka nechá dítě s chůvou nebo babičkou, tak si nemyslím, že je špatná máma. Každý to má úplně jinak, no, že pro někoho je důležitá ta práce a znám prostě takový maminky, nebo bavila jsem se s nima, jako že oni to strašně špatně psychicky snášeli, být jenom doma s dítětem. A ne, že by ho neměli rádi, ale prostě jak nemohli pracovat, tak z toho byli hrozně špatný, no. Já si myslím, že pro to dítě je nejlepší, aby jako hlavně ta máma byla v pohodě. Je vidět, že i když on už jako nechce spát a já jsem z něho nervózní, tak tím spíš ho jako neuspím, protože on to ze mě vycejtí, že jo, že nejsem v pohodě. Takže si myslím, že to jako, že pokud se má to dítě líp s tatínkem nebo s chůvou a maminka se stará jinak, tak si myslím, že to není špatný.

V: Jasně, že aspoň přijde mamka do kontaktu s jinýma lidma, že jo.

M2: No jasně. Jako chápu, že to je těžký. Jako já bych to tak třeba nechtěla. Já si to vyloženě svým způsobem užívám, i když to není jenom vždycky příjemný, ale jako nemyslím si, že jsou špatný. Ono dnešní doba je taková trošku jako hloupá, že těch peněz jakoby moc není, takže já jim jako nemám za zlý. A kdyby byla nějaká práce, která by se ideálně dala třeba ještě k tomu, tak bych ji taky brala, jo (smích).

V: Ono je to většinou to finanční hledisko, že jo.

M2: Ale zase znám spoustu maminek, který jsou teď těhotný nebo krátce maminkama, který tvrdily, že budou, až budou mít dítě, osm hodin denně pracovat a že prostě dítě pohlídá babička nebo někdo. Pak se jim to narodí a taky je všechno úplně jinak, takže...

V: Představa je jedna věc a realita druhá...

M2: No, takže... Ale když to tak maj, tak to není určitě špatný.

V: Tak... dovedeš si představit, že by byl na rodičovský dovolený váš partner?

M2: No tak to si opravdu představit nedokážu (smích).

V: Proč ne (smích)?

M2: Ať už teda jako finančně, že jo, jak se říká, peníze vždy až na prvním místě... Jako asi s tím dítěte, jako asi to úplně není takovej typ jako klasickýho otce, co by jako vážně věnoval takhle na sto procent těm dětem, no. Já si myslím, že hodně potřebuje ten kolektiv a tu svoji práci. A mít ten pocit, že něco dělá. Protože na tý rodičovský to je opravdu takovej jako pocit, že člověk uklidí, že jo, uvaří a jídlo se sní, byt vypadá za pět minut úplně stejně a žádněj pocit dobrej z toho jako není, no. Takže to by na něj asi nebylo, no. A on vůbec jako na ty domácí práce moc není. To on mi jako pomáhá, ale spíš tak jako že musí, než že by to bylo dobrovolně... takže to si jako představit nedokážu. I když jsem mu to jako hodněkrát říkala, ať to zkusí (smích).

V: Já znám třeba tatínky, který byly třeba jenom půl roku, takový jenom aby si to zkusili vyloženě, a že prej zkušenost výborná.

M2: No to já bych jako věřila. Já myslím, že by tak úplně stačilo nějakých těch deset dní něco jako výměna manželek nebo tak něco (smích). Takový podobný reality show, že b to taky stačilo, no ale... Já zas bych asi do tý práce chodit nechtěla teďka, takže... Takže to máme takhle.

V: Takže ten tradiční model rodiny jakože matka pečuje, otec zabezpečuje, tak ten u vás platí jo?

M2: Jo, u nás to platí určitě, no. On tím, že jako přítel je teda starší o dost, tak už samozřejmě má už, já nevím, rozjetou práci, kariéru postupuje, už je na tom prostě mnohem líp. A mě by se jako sháněla hodně těžko a když už, tak na dvanáctihodinový směny přes den... A to je pak, to se pak s dítětem vůbec nedá skloubit. To bych ho pak vůbec neviděla, jo. On si už může tu práci tak víc vybírat a víc nás tak jako dokáže zabezpečit, no. I když to taky není úplně jednoduchý, no. Když má tatínek víc peněz, vid', než maminka (smích).

V: A myslíš, že to, že chlap vydělává a žena pečuje, je nějak dáno přírodou?

M2: To je těžký. Já si spíš myslím, že je to jako už od dávných dob, že ten chlap byl jako silnější, tak zabezpečoval rodinu a ostatní. Že se to tak jako stalo zvykem, než že by to bylo přírodou.

V: Do školky ještě asi úplně nechodí, vid'.

M2: Ne, to ještě nechodí.

V: A k lékaři? To chodí s tebou, vid', když máte čas?

M2: Jakoby k praktickému lékaři pro děti, to normálně chodim já. Ale on pak ještě jezdí vlastně na ultrazvuk vlastně s ledvinama, to už má teďka dobrý. A do Hradce kvůli tomu, co má na krku, že jo, tak to i s přítelem. Protože jednak nás tam veze, a i když jsem mu říkala, že bysme mohli jet vlakem, tak on zas je takovej jako že u toho docela chce bejt. Ne že by mě zas jako nevěřil, ale on je možná takovej i jako výřečnější, takže se vždycky těch doktorů ještě víc ptá, co všechno je potřeba. Takže to jezdí s náma, no. Ale sám by asi jet nechtěl.

V: Myslíš, že to celkově bude jiný u prvorozenýho a u druhorozenýho dítěte? Jestli teda plánujete další dítě...

M2: No, my tak jako ideálně plánujem to dítě dost brzo, takže jakože tak plynule bych přešla na rodičák s tím druhým dítětem. Tam asi žádná změna nebude, no.

V: A myslíš, že třeba budeš taková klidnější?

M2: Jako určitě jo. Určitě člověk spoustu věcí zjistí, že jako třeba dělá zbytečněj poplach, ale zas na druhou stranu si jako říkám, prostě, co kdyby, no... Ale my sme to takhle měli třeba i s porodem. Jako kdyby to bylo na mě, tak možná rodíme tady doma a partner říkal, jako „nechceš přeci jen jako jet do tý porodnice?“ A ono to jako bylo ono, no. Takže kolikrát chodíme k doktoroj, že i ten Martin řekne „tak radši s ním teda zajdi, ať víme, ať jsme chytřejší.“ A doktorka, máme skvělou doktorku, ta nám všechno vysvětlí, takže si myslím, že u druhýho už budu vědět, že pupínky tam a tam nejsou tak hrozný a že třeba když se mi zdálo, že byl malej, že nepřibývá, tak mi naopak řekli, že přibývá dost. No a pak se do toho ještě přidala ta léčba a teďka jí a dva. Je to kus chlapa. Ale určitě zase vím, že to může bejt úplně jiný, může se to druhý dítě léčit s něčím úplně jiným nebo to. A něco se člověk nenaučí, no. Ale v dnešní době internetu už je to jedno, vid'.

V: Jakej myslíš, že máte s přítelem styl výchovy? To teďka ještě asi moc není jasný, vid'? Tak spíš jak si myslíš, že to bude vypadat v budoucnu? Jestli mu jako spíš dovolíte, co bude chtít, nebo mu budete všechno zakazovat...

M2: No, jako určitě po něm budu chtít, aby měl dobrý známky, aby se učil a aby třeba doma pomáhal, to jo. Ale zas jako na druhou stranu když nebude zlobit a bude to plnit, tak zase nevidim důvod mu něco zakazovat, protože my sme to taky tam měli. Že třeba babička s dědou moji byli hodně přísný na mamku a ona to tak nikdy nechtěla. A my sme to s bráchou nikdy tak neměli, že sme byli asi hodný, takže sme moc neznali nějaký domácí vězení nebo zákazy. Takže doufám, že to bude taky tak, no. Že nebudou nutný žádný přísný opatření a pokud budou, tak pak asi teda nastoupí přítel, no. Protože on když na mě udělá ty svoje oči, vid'... to já bych mu pak dovolila všechno (smích). To by se pak těžko něco zakazovalo, nařizovalo...

V: Takže nejlepší asi taková ta zlatá střední cesta, jo?

M2: Tak, no. Ale říkám, to je úplně stejný jako se vším. To já tady budu něco říkat a za dva roky zjistim, že to je úplně jinak, vid' (smích). Že to třeba tak nejde, nebo že to bude jinak, no. Jako se vším...

V: A myslíš, že je něco, co by tvůj přítel měl dělat, ale nedělá to? Spíš jako k tomu dítěti a tak?

M2: Určitě bych ocenila, kdyby s ním trávil víc času. Toho jako třeba štvě, že říká „bába, máma,“, ale neříká „táta“. Tak já vždycky říkám „musíš s ním bejt častěj a učit ho to“. Tak jako určitě, to by jako mohl, no, ale jinak na druhou stranu to taky vidím. Že když byl úplně miminko, tak partner s ním netrval vůbec čas. Protože že jo, bylo potřeba nakojit, přebalit a takový ty věci, takže ho pochoval a jako dobrý. Ale čím je jakoby starší, tím si hrajou víc, ale ještě to není úplně, že by si hodinu spolu hráli. To spíš, že si vezme na klín a jsou spolu u toho počítače nebo tak, ale že by to... I bych ocenila, kdyby třeba o tom víkendu vzal ten kočárek a vyjel s ním někam sám na procházku. Protože my když jdeme spolu, tak pořád potkáváme chlapy s kočárkama, že nejde ženská. Ta si myslím, že doma asi odpočívá nebo dělá úplně jinou práci, kterou já nestihnu, když musím jít s nima. Tak to by jako někdy mohl, no. Že pokud já ho teda nevykopolu, tak on sám by s ním asi nešel, no... Ale jinak se snaží.

V: A teď teda poslední otázka. Co by měl podle tebe dělat správný muž a správná žena?

M2: No, tak to nevím. Abych zas nezněla jako z minulého století (smích).

V: To neboj. Zkus to (smích).

M2: Tak já si myslím, že teda správný chlap by měl zabezpečit tu rodinu a pracovat, vydělávat. Protože přece jen on jakoby může, pokud teda nezůstává s tím dítětem doma, tak prostě má na to ten prostor. Já vim, že kolikrát ta ženská, když odejde na mateřskou nebo na rodičovskou tak tu školu nebo práci musí přerušit, že jo, a nemůže vydělávat... Takže tak. A asi správná ženská by měla se teda zase starat o tu domácnost, mít všechno v pořádku, jako že vypráno, vyžehleno, navařeno. No ale v ideálním případě jasně že chlap může pomáhat doma a žena mu pomůže s tím přivýdělkem nějakým. Já zas jako říkám, že co nedělá on, tak já taky nestíhám určitě sto procent toho, co bych měla, protože s tím čertem se to kolikrát nedá. Taky máme hory prádla a někdy není úplně teplá večere a tak. Protože to prostě někdy nejde, no. Takže asi tak, no.

V: Tak jo. Děkuju za rozhovor.

M2: Nemáš zač.

Respondent č. 8

Matka 3, 22 let, 1 dítě

Datum: 21. 3. 2017

Délka rozhovoru: 22 minut

Místo: domácnost matky 3

V = výzkumník

M3 = matka 3

V: Ahoj.

M3: Ahoj.

V: Rozhovor bude anonymní, žádný jména tam nebudou zmiňovaný. Bude to jenom pro účely méj bakalářky. Jo, pokud nebudeš chtít na něco odpovědět, tak nevádí. Můžem to přeformulovat nebo přeskočit.

M3: Dobře.

V: A ještě jsem tě chtěla poprosit, ať odpovídá trošku s detailama nebo dopodrobna, aby to nebylo jenom ano ne.

M3: To se pak klidně jakoby ještě zeptej, ale zkusím to.

V: Jo, však to určitě. To já se snažím (smích). Tak můžeme začít?

M3: Jojo, určitě.

V: Kolik je ti let?

M3: Je mi 22.

V: A nejvyšší vzdělání?

M3: Mám maturitu na zdravce.

V: Tak... dítě máte jedno, že jo?

M3: Ano.

V: A jak je staré? Tak půl roku?

M3: Osm měsíců.

V: Tak, je to kluk, že jo, určitě.

M3: Jojo, kluk.

V: Ehm... plánovali jste pořízení dítěte?

M3: Jo. My jsme hlavně chtěli barák, že jo. To sme věděli, že až budeme mít, tak budeme chtít rodinu, takže...

V: Jo... vnímáš rozdíl, jak se na tebe dívají jako na rodiče?

M3: Jo. To určitě.

V: A jakej?

M3: Hlavně třeba teďka hele. Dneska to byl úplně přenej příklad v penny. Jsem šla platit a prodavačka si mě jakoby tak prohlížela. Nevím, no, jestli jim prostě připadám mladá (poznámka – 22 let) nebo nevím. Fakt koukali na mě tak jako blbě.

V: Tak ono to dneska není tak úplně běžný, mít po škole mimino...

M3: To asi není, ale stejně. Dřív to tak bylo normální a teď na tebe koukají...

V: Změnila se nějak tvoje kvalita života? Teďka to myslím tak, jestli jste předtím třeba pařili do noci a teď už to tak nejde...

M3: Ani ne. My jsme teda nikam takhle moc nechodili. Jenom jako občas a když chcem někam jít, tak pohlídá mamka, takže... jsme byly už tak nějak domluvený, že babička a mamka pohlídaj.

V: A seš s malým pořád, nebo chodíš i někam bez něj?

M3: No, to jo. Ale je to fakt jenom občas prostě. Třeba tak jednou za dva měsíce, jinak jsem furt s ním.

V: Hlavní mojí části teda je péče o dítě. Budu porovnávat tatínky, co byli na rodičovský a maminky. Tak se tě jenom ve zkratce zeptám, jak vypadá taková každodenní péče o malýho?

M3: No, takže, přebalování, hlavně krmení, občas taky převlíkání (smích), protože se kolikrát poblínká, hlavně když ho nakrmím a on se pak převalí na břicho, takže to okamžitě jede, protože on je strašnej neposedá. Pak teda uspávání, no. Jinak já nevím. Je to hlavně právě takovej koloběh, prostě furt dokolečka.

V: A je něco, co dělá speciálně tatínek? Třeba jestli koupe, nebo jenom, co má on s ním?

M3: Jako speciálně něco, to určitě ne. Hlavně třeba když ho jakoby poprosim, tak potřeba jde vykoupat nebo to, ale jinak teda ne...

V: A myslíš, že třeba až bude malej větší, tak ho třeba bude učit takový ty klučičí věci...

M3: Jo, to on mi furt vypráví, jak ho bude brát do dílny a jak ho tu bude učit. Ale jako že by se nějak... jako, že by ho šel sám přebalit nebo něco, to se ještě nestalo (smích).

V: Tak on je ještě malinkej, třeba až bude větší, tak to bude něco jinýho...

M3: To jak když ho poprosim, tak jako jde, ale jako... hraje si s ním, to jo. To, že si s ním hraje, to určitě, ale jinak... ale spíš je to vždycky na takový to zeptání. Jakoby, že mu to asi nedojde, že by to měl dělat, no.

V: Že tak nějak počítá s tím, že to uděláš ty, že jo?

M3: Asi tak, no.

V: Tak.. o tom hlídání, to jsme říkaly a teď jestli dítěti čtete, před spinkáním třeba. Je to asi trochu pro větší děti, ale tak třeba v budoucnu jestli se chystáte...

M3: Jo. To určitě. Máme plno knížek. Jako zkoušela jsem mu už teďka číst, ale on u toho prostě neposedí ani nepoleží, takže to jen tak jako zkusíme teďka...

V: A myslíš, že to budeš dělat spíš ty nebo Dominik?

M3: Určitě já (smích). To vím na sto procent.

V: A kdo si myslíš, že bude větší autorita pro malýho.

M3: Asi táta.

V: A už se to nějak projevuje?

M3: Hele, já to spíš vidím u těch psů (smích). Že to je taky větší autorita (smích). A hlavně on když přijde z práce, tak malej, ten je z něho úplně poprděnej. Na mě se tady nesměje celou dobu, přijde táta a to se úplně usmívá, úplnej smíšek a to... Takže to bude táta, určitě.

V: Jo, naplnila se tvoje očekávání v péči o dítě? Jestli máš třeba mladší sourozence, jestli tě třeba něco překvapilo?

M3: Hmm... nepřekvapilo. Mám mladší sourozence a tak jakoby jsem s tím počítala. Hlavně ještě jak jsem byla na zdravce, jak jsem byla na tom dětském, tak jsem se tam taky starala o kolik miminek, že jo. Že jsem s tím jako počítala. Vlastně se vším. I když to vstávání ze začátku bylo hrozný (smích).

V: To věřím (smích). Teďka ten volnej čas s dítěte, to ještě asi moc není aktuální, jak je malej, vid'?' Myslíš, že třeba až bude ve školce, tak jestli s ním budeš ve volným čase spíš ty nebo Dominik? Nebo o víkendech třeba?

M3: Jo, no tak tohle si myslím, že to budem mít tak nějak na stejno. Že on si i teď jako hodně zapojuje a to... že si nemyslim, že to bude, že s ním budu víc já nebo to... Že to bude, že se mu budeme věnovat oba.

V: A teď se zeptám, s čím si teď třeba nejvíc hrajete? Jestli má takový ty ryze klučičí hračky nebo pak teda bude mít...

M3: No, nahoře už má autíčka, pár traktorů, co dostal od tat'ky, zatím teda vedou chrastítka, ale budem se ho asi snažit vést k těm klučičím věcem, no.

V: A když si třeba bude chtít hrát s panenkami třeba někde na návštěvě?

M3: To mě vůbec nevadí. Tak ať si s nima hraje.

V: A povedete dítě ke sportu?

M3: No, chtěli bysme zas třeba začít jezdit na kole, tak až bude větší. Hlavně teďka pojedem na dovču, na Lipno, tak bereme kola a právě vozejk, tak budeme jezdit. Pak až bude větší, tak určitě, kolo a takhle, vejlety a to...

V: Myslíš, že ho to budeš učit ty anebo Dominik? Třeba že kluci budou jezdit na kole venku a ty budeš doma vařit?

M3: Tak já doufám, že ho to naučí Dominik (smích). Doufám, že jo. Že mu tam pak přidělá ty první kolečka a že s ním bude létat venku.

V: A teďka teda ještě s těma hračkami nebo třeba i barevně rozlišit oblečení, jestli máš tendenci, jako jenom pro kluka?

M3: Hele, neutrální barvy třeba taky nosí. Ale já se mu většinou snažím kupovat jako zelený, modrý, ale třeba tohle bodýčko má třeba od babiček (poznámka – oranžová

barva), tak mě je líto mu ho nedat nebo to. Ale jinak já to rozlišuju. Já mu kupuju klučičí věci.

V: Tak ono to pak je hodně růžový nebo to...

M3: Ale taky jako má nějaký neutrální oblečení, to jo. Ale snažím se víc do tý zelený a modrý, no.

V: Teď teda z jinýho konce. Myslíš, že pracující matka je špatná matka? Třeba když nechá dítě s partnerem doma anebo třeba když ho dává chůvě nebo babičkám, proto, aby mohla jít do práce?

M3: Já si nemyslím, že to je špatný. Že třeba když fakt nemaj peníze nebo něco a potřebuje jít makat, tak jako to беру, to proč ne. I když je chlap na mateřský, tak když ta ženská vydělává víc, tak já to jako nijak neodsuzuju. Ale třeba já bych to neudělala. Já jsem ráda za to, že jsem s ním doma.

V: Že člověk vidí ty pokroky a tak, vid'?

M3: Jo. Přesně. A navíc si myslím, že to je ženský poslání, no. Jako já bych to třeba neudělala. Ale neodsuzuju za to, jestli to takhle někdo má, tak ať to tak má. Jestli jim to vyhovuje.

V: Takže si nedovedeš představit, že by byl Dominik na rodičovský?

M3: Ne (smích). Já bych hlavně měla strach. Ne že bych mu nevěřila, ale měla bych strach o to dítě i jako o něho. Třeba jestli nemá hlad, protože Domča to kolikrát ani nepozná. Třeba kdyby byl s ním celou dobu doma, tak by to pak poznal, ale stejně jako. Takovej ten vnitřní pocit, furt bych měla prostě strach. Co se tam děje a volala bych desetkrát za minutu a byla bych z toho nervózní.

V: A když by to bylo třeba z těch finančních důvodů, když byste to tak prostě museli udělat?

M3: Tak by se ani nedalo nic dělat. Tak bych prostě šla, no. Šla bych makat a měla bych klidně chůvu a to.

V: A myslíš, že by mohly bejt i jiný důvody než ty finanční, který by k tomu přispěly?

M3: Jako já jsem o tom přemýšlela, že bych šla dřív už jako makat. Že bych ho prostě dala do toho... do jesliček, protože v Náchodě, oni to nejsou přímo jesličky, ale je to ve školce, ale berou tam mladší. Ale pak jsem si zas říkala, vlastně všichni mi říkali, ať si to hlavně užiju, to mateřství a rodičovství, že se to nevrátí a chtěla bych ho vidět prostě vyrůstat a to... neumím si představit, že bych byla v práci.

V: A nemáš pocit, že to máme nějak daný biologicky? To pečování?

M3: Asi trošku jo. Nějakej jako pečující gen, že tam je. Ale nemyslím, že by mě jako příroda ovlivňovala v rozhodování v péči o malýho. Že to je i třeba tím, v jakým prostředí kdo vyrostli a to.

V: A myslíš, že to bude jiný teďka u prvního dítěte a u druhýho? Jestli ho teda plánujete? Jestli to bude v něčem jiný?

M3: Ono je to blbý, když to tak řeknu, ale na tomhle prvním dítěti se člověk učí. Nevim, no. Je prostě, je to tak. U druhýho určitě už to bude takový, že ž člověk pozná, co to dítě asi chce. Že ze začátku jsme fakt měli problém, že ho třeba bolelo břicho, tak člověk nevěděl ze začátku, co mu je a líтали jsme na pohotovost, aby sme prostě měli klid, co s ním je. A tam nám prostě akorát řekli, že ty děti trápí to břicho ze začátku... Tak si myslím, že u toho druhýho už tohle člověk bude vědět a bude klidnější. Ale bude se o něj starat stejně jak to.

V: A jakej myslíš, že bude váš nebo tvůj styl výchovy? Jestli přísněj, že budete zakazovat věci a ve škole jenom jedničky anebo takovej ten liberální, že když bude všechno v pohodě, tak si dělej, co chceš...

M3: Já bych chtěla mít ten druhej, že jo určitě, ale Domča si myslim, že ten bude ten přísnější. Že on už teďka, že říkal, že bude zakazovat, prostě. Protože já mám kamarádku a ona dělá, já neví jako co to přímo je, ale střílí šípy z luku a to. A on to

úplně nesnáší. Že kdyby mu to prej přinesl domů, tak mu to prostě zakáže (smích). A že nechce tohleco a bude se věnovat autům. Ten už jako vidí, že už má naplánovanou jeho budoucnost.

V: Ale ty ne, jo (smích)? Tak jako v pohodě, ať si vybere, co jako chce dělat.

M3: Přesně (smích).

V: A myslíš, že je to lepší ten přísnější?

M3: Určitě zlatá střední cesta. Já jsem třeba taky prostě, když jsem měla dobrý známky, nebo když jsem nic neudělala nebo takhle. Udělala, třeba doma jsem uklidila a takovýhle, tak prostě jsem pak mola jít ven a měla jsem prostě volno, že jo. A to si myslím, že je takový to nejlepší. Že pak když se mu to zakazuje, tak pak akorát víc ty děti zloběj a protestujou.

V: A nakonec myslíš, že je něco, co by měl partner dělat, ale nedělá to? Jako že k tý výchově.

M3: Tak by mě víc pomohlo, kdyby mi víc pomáhal. To zas jako jo. Že teď furt musím k němu chodit a prosit – uděláš tohle, uděláš támhle to. Že třeba bych se ráda chtěla osprchovat, třeba zrovna včera, taky říkam „prosím tě, pohlídáš ho, abych si mohla jít do sprchy“. Tak jako kdyby byl v tomhle takovej samostatnější a třeba ho to napadlo samotného někdy, když tady třeba jím a malej se začne vztekat, tak aby ho uklidnil a nemusela jsem ho jako prosit, no. Ale jinak jako ne. Jenom teda tohleco.

V: Dobře. A ještě teda co by podle tebe měl dělat správnej muž a správná žena?

M3: Tak já si myslím, že ta ženská by určitě měla mít tu domácnost uklizenou a tak no. Ale každěj má jiný priority. Já jsem ten ty, že se chci postarat o svoji rodinu, ať už to je úklidem a vařením a staráním se o děti. A Dominik ten zas prostě vydělává, dělá tady okolo věci a seká i tu zahradu a já tady meju okna. A tak si myslím, že takhle by to mělo bejt. No ale zas to takhle všude není. Někdo má prostě přednější kariéru a to, ale já třeba takovej typ nejsem. Ale neodsuzuju za to. Každěj ať si to dělá, jak chce, ale já to mám prostě takhle.

V: Takže u vás funguje ten tradiční způsob rodiny, že matka se stará a otec vydělává.

M3: Jako u nás to takhle funguje a já tím souhlasím, určitě. A nemám s tím jako žádný problémy nebo něco. Jsem za to ráda. Jen kdyby teda trošku víc pomáhal, no, ale tak to jsou prostě chlapi, no. Když to pak poslouchám, třeba mám kamarádky taky a ty co mají prostě dítě, tak poslouchám, že to je všude stejný (smích). Že to třeba už ani tolik neřeším.

V: Na to ani nemusíš mít dítě, aby ti kluk nepomáhal (smích).

M3: Přesně tak (smích). Kolikrát to tady je jako kdyby tady bouchla bomba. A já mu říkám: „prosím tě, tak udělej aspoň tohle nebo támhleto.“ Nebo mi stačilo, když jsem byla v tý blbě porodnici, tak mu říkám „než se vrátím, tak tady aspoň zameť, protože psi hrozně línají, že jo“. A já pak musím každé den stírat nebo zametat nebo vysávat. A já jsem se vrátila a tady všude chlupy! A já říkám „ty jsi to neudělal?“ a on že udělal, ale jenom tak jako aby se neřeklo.

V: To je u nás taky (smích). Tak bych to tady radši ukončila (smích). Děkuju za rozhovor.

M3: Nemáš zač.

Respondent č. 9

Matka 4, 21 let, 1 dítě

Datum: 23. 3. 2017

Délka rozhovoru: 27 minut

Místo: domácnost matky 4

V = výzkumník

M4 = Matka 4

V: Ahoj. Jak se máš?

M4: Ahoj. Docela dobře. Už jsme se dlouho neviděli, co?

V: Od maturity (smích). Ale tak ať tě moc nezdržuju, tak radši začneme.

M4: Dobře.

V: Jak jsem se s tebou domlouvala, tak rozhovor je anonymní. Můžeš sobě nebo třeba dítěti dát nějakou přezdívku, jestli chceš. Ještě tě poprosím, ať odpovídáš trošku detailněji. Ehm... nejsou žádný správný nebo špatný odpovědi. Jo, a když nebudeš na něco chtít odpovědět, tak to kdyžtak vyřešíme. Chceš se na něco zeptat?

M4: Asi ani ne.

V: Tak nejdříve o dětech. Kolik jich máš?

M4: Mám jedno dítě.

V: A kluka nebo holku?

M4: Je to kluk.

V: A kolik mu je?

M4: Teď mu bylo sedm měsíců.

V: A plánovali ste dítě?

M4: Hele, dítě sme neplánovali, ale ani nevylučovali. Tak nějak sme tomu nechali volnej průběh.

V: Ještě se tě zeptám na věk a vzdělání, prosím.

M4: Je mi 21 a mám teda maturitu.

V: Dobře. A změnila se nějak tvoje nebo teda vlastně vaše kvalita života?

M4: Tak to určitě jo. Myslím, že s dítětem se člověku kvalita života změní. Zaleží jenom na něm, jestli k lepšímu, nebo k horšímu.

V: A jak to bylo u vás?

M4: Tak mně se změnila určitě k lepšímu. Určitě jsem přehodnotila svoje priority a dala dítě na první místo. O hodně víc myslím na potřeby malýho než na ty svoje. Radši koupím něco jemu než sobě.

V: Takže je to hodně i o penězích?

M4: Ano, musím se trochu omezovat i finančně, než když jsem dítě neměla. Dříve jsem si mohla koupit téměř cokoli, ale teď mi to nevádí a ani mi to už nepříjde důležitý.

V: Tak to je jasné. Najednou se musíš postarat hlavně o něj, že jo.

M4: No jasně, že jo. A na ničem jiným ti skoro nezáleží.

V: A chodíš někde bez malýho?

M4: Tak já sem s Patrikem skoro pořád, ale taky dokážu jít někde bez něj. Třeba občas když jedu na nákup, tak ho nechám na hlídání tatínkovi nebo babičce, abych ho nemusela sebou do těch přeplněných obchodů tahat. Anebo si s přítelem zajdeme na večeři, trochu si od všeho odpočnout, kdy nám malýho někdo pohlídá.

V: Jasně... moje bakalářka se zaměřuje na péči o dítě. Tak mi jenom ve zkratce řekni, co taková každodenní péče u vás zahrnuje.

M4: No... tak jelikož je Patrik ještě hodně malinký, tak neudělá nic sám. Takže musím všechno dělat já. Každodenně je to krmení, přebalování, uvaření oběda, koupat a tak podobně.

V: Takže děláš zatím všechno ty?

M4: Jo to jo. Řekla bych, že vykonávám všechno já, jenom se s přítelem občas vystřídáme. To když má čas a není v práci, tak malýho třeba večer vykoupe. Jinak zatím všechno dělám já.

V: A co myslíš třeba v budoucnu? Budete to mít třeba nějak rozdělený?

M4: Tak asi budou věci, který bude dělat jenom s taťkou. Ale zatím sem nad tím moc nepřemýšlela, tak nevím no. Ale z hlavy mě napadá třeba něco kolem auta a tak.

V: A pomáhá vám někdo s hlídáním?

M4: Tak s hlídáním nám určitě pomáhaj babičky. Když chceme někam jít, tak není problém je o to poprosit. Ale to je tak jediná pomoc, kterou od nich potřebujeme.

V: Ona je i nějaká jiná?

M4: Tak třeba někdy maj tendenci nám pomáhat i s výchovou, ale o to my moc nestojíme.

V: Jasně. Chcete si to dělat po svém, vid'?

M4: Přesně.

V: Tak, teď se zeptám, jestli malýmu čteš?

M4: Zatím ani moc ne. Teď sme ve fázi říkanek a písniček.

V: A co myslíš třeba, až bude větší?

M4: Jo, to do budoucna určitě plánuju malýmu číst.

V: A myslíš, že to budeš dělat ty, nebo spíš přítel?

M4: Jak to teď vidím, tak to určitě budu dělat já a ne tatínek (smích).

V: O nějaký autoritě ještě asi není nic moc co říkat, vid'?

M4: No, na to je Pát'a ještě moc malej, no (smích).

V: A jak myslíš, že to bude v budoucnu?

M4: Myslím, že u nás bude větší autorita pro Patrika tatínek asi teda. Zatím se to ani nijak neprojevuje, protože malej je hodnej. Zatím mu není ani co zakazovat. Takže na tuhle otázku teď ještě nedokážu úplně odpovědět.

V: A překvapilo tě něco? Na rodičovství jako celkově.

M4: Hele, zatím ani ne. Zatím je to tak nějak podle očekávání. Jsem teda jenom ráda, že mi spí celou noc. To sem opravdu nečekala. Jo a taky mě hodně lidí strašilo, že se mi bude v noci pořád budít a že se nevyspím, no.

V: Takže to se nestalo?

M4: Ne, a jsem za to opravdu ráda. Tak to mě třeba překvapilo. Patrik usne v osm večer a spí do šesti do rána. Takže spokojenost. Jinak teda si myslím, že čím větší bude, tím víc věcí mě bude překvapovat. Ale prozatím je to dobrý.

V: Tak děti jsou samý překvapení.

M4: Jo, ale to je na nich to hezký (smích).

V: Trávíš s malým všechen čas, vid'?

M4: Jo, to jo. Téměř všechen. Krom toho hlídání no.

V: A s čím si tak obvykle hrajete?

M4: Hele, zatím si tak moc nehrajeme (smích). Tak zatím si hrajeme jen s nějakějma hracíma hračkama, kousátkama. Ale když se někam doplazí, tak je schopen si vyhrát se vším (smích).

V: A kdo si s ním hraje víc? Asi ty, ne?

M4: Jo, teď určitě jo, no. Taky sem s ním víc času. Ale když se vrátí přítel domů z práce, tak si hrajou spolu.

V: Asi je zbytečný se ptát, jestli ho vedete ke sportu, že jo?

M4: Tak teď určitě ne no (smích). Ale v budoucnu určitě budem. Já sem docela sportovně založená a přítel taky, takže budem.

V: A máte s přítelem tendenci kupovat mu třeba hračky vyloženě pro kluky?

M4: Tak zatím tyhle malý děti maj hračky stejný. Ale taky má třeba takovou gumovou kuličku na hmat, která je tmavě růžová, ale ta barva ho přitahuje a rád si s tím hraje.

V: Takže ti nebude vadit, když si bude hrát s jakoby holčičíma hračkami?

M4: Jako kupovat mu to nebudem, ale že by mi to vyloženě vadilo, to asi ne. Třeba na návštěvě nebo u doktorky na panenky kouká jakoby se zájmem. Takže tak no...

V: A co třeba oblečení?

M4: Hele, to asi budeme pořád pořizovat jako to klučičí, no. Víš jako modrý nebo zelený nebo tak. Ale hodně má taky jako neutrálních barev oblečení jako třeba béžová, hnědá, bílá a tak, no...

V: Jasně. Teď se tě zeptám, jestli si myslíš, že pracující matka, je špatná matka?

M4: No... to asi záleží na tom, na jakej úvazek si tu práci vezme. Přece jenom si myslím, že by matky měly bejt u těch dětí a vidět jejich pokroky.

V: A jakej úvazek myslíš, že je dobrej?

M4: Kdybych měla já možnost, šla bych taky do práce, ale právě třeba jenom na poloviční úvazek. Ono bejt pořád jenom doma je taky trochu vyčerpávající a tohle by byla pro mě osobně maličko změna a určitě bych to přivítala.

V: Ale ona taková možnost moc není, že jo?

M4: Není, no. Jelikož babičky chodí pořád ještě do práce, tak by mi nikdo nemoh pohlídat malýho. Ale abych šla do práce na plný úvazek a nechala dítě doma s chůvou, tak to ne no. Ráda vidim jeho pokroky a ty sou teď téměř pořád.

V: A co myslíš, co by měl dělat takovej ten správnej muž a správná žena? Podle tebe samozřejmě.

M4: Tak myslím, že žena by se měla starat o dítě a i o domácnost.

V: A co muž?

M4: No tak muž by je měl finančně zabezpečit.

V: Takže takovej ten normální tradiční model rodiny?

M4: No, to určitě jo. Ono to tak fungovalo vždycky, tak nevidim důvod to nějak měnit.

V: A byl nějakej důvod, proč jsi zůstala na rodičovský ty?

M4: Asi ani žádněj důvod nebyl. U nás to tak funguje, že žena zůstane doma s dítětem a muž chodí do práce. I když jako znám pár, kde chodí matka do práce a otec je doma, ale tam je to potom otázka financí, kdy teda ona vydělává víc peněz než muž.

V: Takže jedinej důvod by byly pro tebe peníze?

M4: Asi jo. Ale stejně bych si to musela hodně rozmejšlet... asi by mi to bylo trochu líto. Že nevidim to dítě a jeho pokroky... možná že bych ani nechtěla pracovat, když bych věděla, že na mě čeká malej doma.

V: A dovedeš si představit, že by přítel zůstal na rodičovský místo tebe?

M4: Popravdě ani nedovedu (smích).

V: Proč ne (smích)?

M4: Myslim, že by si přítel kolikrát ani nevěděl rady, co s malým dělat. A že by ho to doma ani nijak nebavilo.

V: A kdo třeba vybíral doktora nebo doktorku?

M4: To jsme vybrali tak nějak společně.

V: A kdo tam s malým chodí?

M4: To chodím já. Ale taky když jsem s ním doma, že jo. Přítel se vrací večer, a to už žádný doktor neordinuje (smích).

V: Jo o tom tradičním modelu už jsme mluvili, ale máš k tomu třeba ještě něco co říct?

M4: Mě to přijde jako dobře zavedený systém. Naopak si neumím představit, že by to bylo naopak. Právě kdybych vydělávala víc peněz než přítel, tak bych uvažovala nad tím, že by to bylo naopak. Ale u nás tomu tak není, takže mi to tak přijde správný...

V: Ještě teda, myslíš, že to mají ženy od přírody, tu péči o dítě?

M4: Možná že jo, hele. Že máme nějaký gen, kterej nám v tom jako trochu pomáhá nebo tak. Ale asi to není jenom tím, že se ženy staraj o dítě. Že to je třeba i tím, jak kdo vyrostl, nebo jaký okolnosti jsou zrovna v tu chvíli.

V: Jasně. A co vaše výchova? Myslíš, že je spíš liberální nebo přísná?

M4: Ono to teď ještě moc nejde jako určovat, pořád je dost malej...

V: A co třeba v budoucnu?

M4: To bych řekla, že naše výchova bude víc liberální. Ale oni ty pravidla jsou taky důležitý. Přece jenom si zas dítě nemůže dělat všechno, co chce... nebo třeba něco provést a nenést si z toho žádný trest, že jo. Je to dobrý i proto, aby se pro příště poučil, že to třeba nemá dělat. Ale zas mu nechci všechno zakazovat. Ono zakázaný ovoce chutná nejlíp, že jo. Přece jenom to jak bude vychovanej on, to bude třeba předávat i dětem, který jednou bude mít...

V: A jaký styl myslíš, že je takovej jako nejlepší?

M4: Hele ideální je to mít asi tak půl na půl. Volnost dítěti neuškodí, ale musí mít pravidla a dodržovat je.

V: Jasně. Tak je to asi se vším, no. A teď ještě poslední otázka. Je podle tebe něco, co by měl tvůj přítel dělat, ale nedělá to?

M4: No, kolikrát si říkám, že by mi mohl víc pomáhat jak doma, tak s dítětem, no. Přece jenom je toho na mě docela dost, že jo. Ale na druhou stranu chodí do práce a nosí domů peníze. A když je potřeba, dělá ještě věci okolo baráku. Takže mě to ve finále ani tak nevadí. Ale když může, tak pomůže. Takže si nemám na co stěžovat (smích).

V: Ono vždycky může bejt hůř, že jo (smích).

M4: To každopádně (smích).

V: Tak děkuju za rozhovor.

M4: Jo, není zač. Aspoň sme se zas po době viděly.

V: Jo jo. Tak ahoj.

M4: Ahoj.

Respondent č. 10

Matka 5, 45 let, 3 děti

Datum: 21. 3. 2017

Délka rozhovoru: 18 minut

Místo: domácnost matky 5

V = výzkumník

M5 = matka 5

V: Ahoj.

M5: Ahoj.

V: Takže rozhovor bude anonymní, bude jen pro účely bakalářky. Nejsou tady žádné správné nebo špatné odpovědi a poprosím tě, abys odpovídala trochu rozsáhle.

M5: Dobře.

V: A když nebudeš chtít na něco odpovědět, tak to řekni, nějak to přeformulujeme nebo tak. Můžeme začít?

M5: Ano.

V: Nejdřív prosím, věk a vzdělání, jestli mi řekneš.

M5: Je mi 45 a mám střední vzdělání.

V: Tak. Kolik máš dětí?

M5: Tři.

V: Kolik jim je let?

M5: Teď je nejstarší 21, pak 19 a 5.

- Přišla nejstarší dcera „Mami, ségře je 18 (smích).“

M5: Tak bude no (smích).

V: Takže tři holky?

M5: Ano.

V: Plánovali jste děti? Všechny tři?

M5: Ano.

V: Vnímáš rozdíl, jak tě ostatní vnímají jako rodiče?

M5: Asi ne. Ale úplně nevím, jak to myslíš.

V: Asi teda předtím, když jsi nebyla rodičem a pak jsi byla rodičem, tak jestli v tom byl rozdíl? Že by třeba kamarádi říkali, že už máš dítě, tak s nima nemůžeš nikam jít nebo tak?

M5: Jakoby je to žrout času. Ale není to z pohledu jiných. Jo, že dřív jsme chodili, já nevím, na babinec a pak jsme kvůli dětem přestali.

V: Změnily děti kvalitu tvého života?

M5: No určitě k lepšímu. Je to teď takový veselý.

V: No povídej dál (smích).

M5: Jo. A vzhledem k tomu, že mám docela hodný děti, tak je to v pohodě.

V: Seš se svým dítětem pořád, nebo chodíš někam bez něj? A teď to asi ber jako tu nejmladší.

M5: No bez ní teď už hlavně do práce.

V: A třeba ve volném čase?

M5: Málo kdy. Byly jsme třeba jenom na plese, v kině. Ale spíš si ji vezme babička, když mají něco v plánu nebo třeba dneska, když je hezky, tak jdou někam pryč, třeba do lesa.

V: Moje bakalářka se zaměřuje na tu péči o dítě, jestli to tatínek vnímá jinak než maminka. Takže ve zkratce, co zahrnuje taková ta každodenní péče o dítě, o tu nejmladší?

M5: No... nejhorší je dostat ji ráno z postele. Že když musí, ve všední den musí do školky, takže zásadní je dostat ji z postele. Pak už docela funguje sama. Když přijdeme ze školky, tak hrozně záleží na počasí. Buď jsme venku, nebo jdeme do lesa nebo někam. Když ne, tak jsme doma. Teď docela propadla časopisu Předškoláček, takže dělá úkoly... Ale dá se s ní. A když má dobrou náladu, hraje karty, nějaký takovýhle věci. Když má blbou náladu nebo když já potřebuju něco dodělat, tak jí zapnu i televizi, ale není to pravidlem.

V: A je něco, co děláš jenom ty jako matka? Anebo něco dělá přímo jenom tatínek? Něco jako typicky mužská věc?

M5: Ne, to není o tom. Je to o tom, že on třeba nerad jí myje hlavu. Takže to dělám jenom já nebo Kačka (poznámka – prostřední dcera). Ale...

V: Třeba jak byli na tom kombajnu...

M5: Vidiš, to jsem zapoměla. Mě teď přišly na mysli brusle, s tím začal tatínek. Já jsem byla jenom jako doprovod nebo ji drže, protože jsem neměla brusle. Na kolo chodíme všichni, na výlety asi spíš já ji nutím chodit nebo jezdit...

V: A třeba vaření?

M5: K tomu bych řekla, že ji to tak netáhne, že dřív se mnou vařila víc. Ale to se asi zase vrátí, protože teď zase ráda používá ostřej nůž, takže když krájíme, tak ano. Já ještě přemejšlim... Ale je fakt, že na ten kombajn, tatínek má kamarády, který jezděj s kombajnem a dělaj takovýhle věci, tak to je pak jenom jejich.

V: Jasně. Pomáhaj vám nějak třeba ostatní lidi třeba s hlídáním?

M5: Babičky a dědeček. Nejstarší už moc ne, ale prostřední dcera taky. Takže, jo, když je potřeba tak máme někoho na hlídání.

V: To je dobře. Čtete dítěti?

M5: Hodně. Ne úplně každéj večer, ale většinu večerů jo.

V: A kdo myslíš, že víc? Ty nebo tatínek?

M5: Určitě já. Protože ji víckrát uspávám.

V: A kdo si myslíš, že je větší autorita pro dítě? Za kým půjde, když bude chtít něco dovolit?

M5: Nevím, jestli je to jenom o autoritě. Protože tatínek je výbušného typu, takže občas zařve a já moc ne. Ale nevím, jestli to má něco s autoritou.

V: A kdo je třeba přísnější?

M5: Tak tatínek je přísnější, určitě.

V: A jak se to projevuje? Křičí nebo tak?

M5: Neplácá ji po zadku, to ne. To spíš já ji plácnu přes ruku, ale je to zcela výjimečně. Ale tím, že zařve. Ztratí trpělivost a zařve. Já jsem asi trpělivější.

V: Naplnila se tvoje čekávání v péči o dítě? Nebo tě něco překvapilo? Asi teda u toho prvního...

M5: To všechno bylo nový, všechno bylo překvapení. Ale protože to miminko první bylo naprosto spací, tak to bylo dobrý. Člověk se to potřeboval trochu naučit.

V: A kdo s Terkou píše úkoly? Ona vlastně ještě nechodí do školy, ale třeba takový ty předškolní věci, jak jsi říkala?

M5: No, já. Myslím, že teďka víc úkolujem díky tomu časopisu se mnou. Ale až bude chodit do školy, tak to bude tak nějak víc i na tatínkoj trošku, protože já chodím do práce nepravidelně, podělíme si to.

V: Trávíte se svým dítětem hodně času?

M5: Hodně. Téměř veškerý svůj volný čas.

V: A co tak obvykle děláte? S čím si hrajete?

M5: Zas je to o tom, je to holka, teď třeba když jsme doma, tak objevila věci po sobě, takže převlíká panenku. Ona ji oblíkne, já ji svlíknu a pořád takhle dokola. A třeba chceme chodit na brusle, na kolo, do lesa se psem. V létě voda. Všichni v rodině máme rádi koupání, takže ano.

V: Takže hodně sportujete?

M5: Hodně asi ne, ale snažíme se. Ono je to podle počasí nebo podle toho, jak máme volnej čas.

V: Jasně. Kupujete jí věci jenom pro holky? Takový to, že to je holka, tak bude mít všechno růžový?

M5: Ne. To určitě ne. Letošní Ježíšek je toho důkazem. Dostala autodráhu a terěňáka na ovládání (smích). Já si myslím, že ne. Že to není vysloveně nanyňka, ale jako třeba má ráda Elzu, takže člověk to tam jako musí trošku dát, ale má ráda i takový prakticky a neutrální dárky ve stylu her, knížek a takovýchle. Panenky, to si myslím, že stačej tři panenky. Kočárek má, samozřejmě.

V: Takže nevadí, když si hraje s autíčkama?

M5: Ne vůbec ne. Autodráhu miluje (smích).

V: Tak... A teďka spíš o tom rodičovství. Myslíš, že pracující matka je špatná matka? A teď to myslím tak, když třeba máma nechá dítě s tátou na rodičovský nebo ho dá třeba i chůvě...

M5: Já si myslím, že minimálně rok by s tím dítětem měla bejt každá máma. Už nikdy jí nikdo nevrátí prostě ten čas. Ono to strašně rychle utíká s tím miminkem. Nevím, jestli to všem maminkám jednou dojde, ale já jako vždycky všem říkám užijte si je, rychle to vyrostete. Neodsuzuju je. Taky záleží, jakou maj práci, jakej maj post, jestli musej nebo nemusej odejít. Ale kdyby to šlo, tak minimálně ten rok každá mamina by měla bejt s tím miminem.

V: A dovedeš si představit, že by byl na rodičovský tvůj manžel?

M5: Ne.

V: Myslíš, že by to nezvládl?

M5: Myslím, že by to psychicky nezvládl, ano. Je to furt hlavně práce dokola, je to ubíjející, a když už pak je to dítě větší, tak je to lepší. Dá se s ním už ledasco podniknout. Ale stejně i teďka, skoro šestiletý dítě a mám pocit, že to je jenom o tom opakování. Je to dost monotónní.

V: A kdo chodí s Terkou do školky nebo k doktorovi?

M5: Většinou já, pokud nejsem v práci.

V: A kdo je vybíral?

M5: U nás je to dohodou. Protože třeba u nás jsme měli u té třetí paní doktorku vyzkoušenou, tak než šla do důchodu, tak chodila tam. A pak zdejší pan doktor, nemáme moc na výběr, no. Ale věřím, že třeba kroužky a tak bych nechávala víc na tom dítěti, ať si řekne, kam chce chodit. Protože moje a její představy se nemusej shodovat. Nemusí ji to třeba bavit. Ať si to vyzkouší... Mně by se líbilo něco, kde by chodili na výlety, kde by je naučili něco trošku samostatnosti a něco takového... to nás čeká od září, no. Pro nás je taky blbý to dojíždění, že tady toho moc není.

V: A je tohle všechno jiný u prvního, druhého i třetího dítěte?

M5: Ano. Jasně, že jo. Každý kus je originál (smích). Ale u toho prvního nikdy nevíte, co vás čeká. U toho druhého už seš taková, jakože dobrý a u třetího už foukáte bebíčka, ale už to není takový.

V: Jakej styl výchovy myslíš, že máš?

M5: Já myslím, že tím že mi to bylo i potvrzeno, hodně liberální.

V: A myslíš, že je lepší být víc přísnější? Třeba v některých věcech?

M5: No, někdy si říkám, že jsem mohla bejt přísnější, i když dcery určitě nebudou toho názoru. Ono třeba k tomu uklízení si pak musí stejně každé dojít, až se osamostatní.

V: A takovej ten ideální je zlatá cesta?

M5: Jo, když byly malý, tak určitě dostaly přes ruku, ale nevim, no. Ale zase můžete si dělat, co chcete, to v žádným případě.

V: Je něco, co by měl tvůj manžel dělat a nedělá to?

M5: Ani nevim. Vteřinku se zamyslím (smích). Myslim si, že by si pro ni měl najít víc času, kterej by s ní strávil sám. Jako on a dítě. Ne že sme sami doma odpoledne, maminka jde do práce a my půjdem k babičce. Jednou by toho moh litovat.

V: A co by podle tebe měl dělat správný muž a správná žena?

M5: Jako ve vztahu k tomu dítěti?

V: Jako tak spíš celkově. To nemusí bejt už k tomu dítěti.

M5: Správněj chlap by měl zabezpečovat rodinu, to ano. Ale bylo by fajn, kdyby takový ty věci s vrtačkou a kolem auta, to bych všechno dala na něj, já osobně. Třeba v kuchyni se mužem střídat. Ženská zas by, já nevim, vypere, žehlí, utře prach a takový ty věci. Hlavně si myslím, že by měli oba chodit někam do přírody společně třeba na výlet. Vést to dítě k tomu, aby nesedělo u počítače nebo u televize. Každé třeba jiným způsobem, jestli tatínek s ním bude chodit na hokej a maminka na balet nebo do knihovny, ale aby prostě aby to dítě mělo takovej ten větší rozsah. Protože pak si vybere, co mu vyhovuje. Myslím, si, že dneska ne všechny děti ten výběr maj.

V: Takže tradiční rodina je v pohodě?

M5: Nemám s tím absolutně žádněj problém, pokud muž vydělává dost.

V: Takže když bude žena vydělávat víc, tak at' si to klidně prohodí?

M5: Jo. Znala jsem dokonce takovej případ znám. Ona byla zdravotní sestra a on dělal na statku, kde to ale rušili, měli miminko. Po půl roce se paní vrátila do práce, pán zůstal s dětmi doma a nevím, že by měli problém. Vychoval je dobře a vyhovovalo jim to tak, tak proč ne.

V: A myslíš, že to mají ženy nějak daný od přírody?

M5: Já myslím, že tohle je asi spíš výchovou. Okolnosti a výchova. Já si nemyslím, že by tohle zařizovala příroda.

V: Tak jo. To by bylo tak nějak všechno. Chceš k tomu ještě něco dodat?

M5: Asi ani ne, hele. Hlavně ať jsou všichni spokojení.

V: Tak děkuju a měj se hezky. Ahoj.

Pozorování

Pozorování 1

Místo: Pardubice, sídliště Dubina

Datum: 18. srpna 2016

Čas: 10:00 – 11:00

Poznámky: počasí slunečné

Při příchodu na hřiště si na pískovišti hrají tři děti, jedno je tu s tatínkem a dvě s maminkou. Tatínek s dívkou si chvíli hrají ještě na dalších atrakcích. Má mladší sestra si hraje na prolézačce. Chvilku po desáté hodině přišly dvě maminky s dětmi, dívkami, a hrají si. Hřiště na tomto místě je poměrně nové a velké. Slouží většině dětí na sídliště, jelikož se nachází uprostřed sídliště. V 10:10 holčička s tatínkem odcházejí, podle vyslechnutého rozhovoru zkontrolovat mladšího bratra holčičky. V 10:15 přišla další maminka s holčičkou a kočárkem. V tuto chvíli jsou na hřišti čtyři matky. Matky u prolézačky si povídají o knihách, děti, které si od začátku hrály na pískovišti, se přesunuly k houpačkám. Všechny děti tu jsou relativně malé, žádné není starší pěti let. Poslední zmíněné děti s matkou odcházejí v 10:25. Ostatní matky si povídají a děti si nerušeně hrají. Sestra se houpe a snaží se skamarádit s ostatními dětmi. V 10:35 přijel otec s dcerou na kolech a šli si hrát na pískoviště. Ve třičtvrtě na jedenáct přišly tři děti, věkově přibližně do deseti let, v doprovodu tatínka. V 10:55 se zvedají otec s dcerou a odcházejí. Pozorování bylo ukončeno přesně v jedenáct hodin, nicméně děti na hřišti si hrají dál.

Počet matek: 4

Počet otců: 3

Pozorování 2

Místo: Meziměstí

Datum: 20. srpna 2016

Čas: 10:45 – 11:45

Poznámky: lehce přšelo, obloha zatažená

Při příchodu na dětské hřiště, které se nachází v blízkosti mateřské školy, se zde nacházela jedna holčička, kterou hlídala maminka. Holčička si standardně hraje na prolézačkách. Po krátké chvilce přiběhl dětský oddíl z nedalekého tábora se dvěma vedoucími – mužem a ženou. Děti se několikrát zhouply a sklouzly po skluzavce, načež byly vedoucími odvolány a pokračovaly v cestě dál. V 11:05 holčička s maminkou také odešly. V 11:10 se na hřišti objevili 3 dívky a 1 chlapec. Přišli v doprovodu babičky a staršího, přibližně šestnáctilého, bratra. Moje nejmladší sestra se stydlivě přesunula na druhou stranu dětského hřiště. Jedna holčička se praštila a následně se rozplakala. Další dívka se houpe na houpačce, přítomný kluk na krokodýlovi a další dvě dívky na pákové houpačce. Přibližně v 11:12 děti s babičkou odešly. V parku v blízkosti hřiště se pohybují děti v oblecích čarodějů se několika vedoucími, nicméně hřiště minou a pokračují k tábořišti. Sestra se houpe na houpačce. V 11:15 na hřiště přišla babička s holčičkou, která se houpe. Také se vrátily děti – 3 holky a 1 chlapec s babičkou. Pravděpodobně, soudě podle tašek, byly na nákupu. Cestou zpátky se opět zastavily na dětském hřišti. Zajímavý okamžik nastal, když se spustily závory a kolem jel vlak. Všechny děti zanechaly všech činností a utíkaly mávat vlaku. V 11:20 přišla maminka s kočárkem a holčičkou. Maminka se pravděpodobně zná s babičkou a povídají si. Na hřišti je nejoblíbenější atrakcí houpačka. Jedna dívka ztratila při hraní botu a další dvě děti ji hledají. V 11:30 ze hřiště odchází babička s holčičkou domů vařit oběd. Malému klukovi se už na hřišti nelíbí a utíká pryč. Jeho babička jde za ním. Sestra se skamarádila s jednou z holčiček a houpají se spolu na pákové houpačce. Kolem hřiště procházejí 2 dívky s tatínkem, ale hřiště minuli. V 11:45 jsme ukončily pozorování a odešly. Děti na hřišti ještě zůstaly.

Počet matek: 2 + 2 babičky + 1 vedoucí tábora

Počet otců: 0 + 1 vedoucí tábora

Pozorování 3

Místo: Pardubice – sídliště Dubina

Datum: 24. srpna 2016

Čas: 9:10 – 10:10

Poznámky: velmi slunečné počasí, vysoké teploty již od ranních hodin.

Toto pozorování bylo pro srovnání uskutečněno dříve ráno. Při příchodu na hřiště krátce po deváté hodině se tu nacházejí jen dva kluci, přibližně desetiletí, bez doprovodu. Hrají si na houpačce a nedaleko mají opřené koloběžky. Sestra si s nadšením hraje na prolézačce. Přibližně v 9:20 kluci odcházejí a my zůstáváme na hřišti samy dvě. O půl desáté přišla maminka se synem, odhadem tříletým. Moje sestra se přesunula na houpačky. Během následujících patnácti minut přišly postupně další tři matky, každá s jednou dcerou, poslední příchozí měla kromě dcery ještě kočárek. Děti si hrají převážně na prolézačce. V 9:50 přišla matka s dcerkou, přibližně jeden a půl roku starou. Krátce před skončením pozorování přišla další maminka s holčičkou a také holčička se svojí starší sestrou.

Počet matek: 5 + 1 starší sestra

Počet otců: 0

Pozorování 4

Místo: Pardubice, sídliště Dubina

Datum: 8. září 2016

Čas: 15:55 – 16:55

Poznámky: počasí slunečné

Na začátku pozorování se na hřišti nachází jedna maminka s dcerou na lavičce, dvě maminky s dětmi, které si hrají na hřišti. Dále je tu další maminka se synem a kočárkem a jeden tatínek se synem, který se houpe na houpačce. V blízkosti hřiště jsou lavičky, na nichž se baví mládež, která ale nebude do pozorování započítána. Moje nejmladší sestra si hraje na pískovišti. Ve čtyři hodiny přišly čtyři matky s kočárky a malými dětmi a také jeden otec s dcerou. O chvíli později přišla další maminka s holčičkou. Také odešla maminka se synem a kočárkem, která tu byla od počátku. V 16:15 přišly dvě dívky, které přišly samy. A také jedna matka s dcerou a kočárkem. O pět minut později přišla další matka se synem. Děti si hrají na prolézačkách i na pískovišti a houpačkách. Sestra si hraje na prolézačce střídavě na houpačkách. Lavičky, které se nacházejí po obvodu hřiště, jsou plně obsazené. Krátce před půl pátou odchází tatínek s holčičkou a také přišli další dospívající – 4 kluci a 1 dívka. O chvíli později přišli tatínek se synem na koloběžce a maminka s kočárkem. Také dorazila skupina asi pěti dětí, kolem deseti let, bez dozoru. Další příchozí byla maminka se třemi dcerami. Následoval příchod páru se dvěma dětmi. V 16:40 jedna maminka s kočárkem odchází. Je zajímavé, že oproti jiným pozorování si dnes maminky mezi sebou nepovídají. Jen si každá hlídá své dítě nebo děti. Ve třičtvrtě na pět odešla skupinka maminek s kočárky a jedna matka s kočárkem a holčičkou. Také si jedna matka přišla vyzvednout své dítě. Dále odešel tatínek s holčičkou. Postupně také odešly maminka s kočárkem a holčičkou a další dvě maminky s dětmi. V tuto dobu se na hřišti nacházelo opravdu velké množství dětí a rodičů a nebylo jednoduché je všechny pozorovat a dělat si poznámky. V 16:55 bylo pozorování ukončeno.

Počet matek: 13

Počet otců: 2 + 1 pár

Pozorování 5

Místo: Meziměstí

Datum: 14. září 2016

Čas: 9:30 – 10:30

Poznámky: počasí slunečné, velmi vysoké teploty již od ranních hodin.

O půl desáté, na začátku pozorování, se na dětském hřišti nachází dvě maminky, každá má jedno větší dítě a k tomu ještě kočárek. Jedna hlídá malou holčičku na pískovišti a druhá svačí se synem na lavičce. Není tu moc dětí a nejpravděpodobnější vysvětlení, proč tomu tak je, je že začala škola a školka, tudíž jsou děti ráno tam. Kluk s maminkou se houpe. Má nejmladší sestra si hraje na houpačkách. V 9:45 odešla matka s holčičkou z pískoviště. Relativně dlouhou dobu se na hřišti nic neděje, nikdo nepřichází ani neodchází. Je tu stále jen jedna matka se synem a dítětem v kočárku. V 10:05 přišla babička s kočárkem a malou dívkou. Sestra se přemístila na prolézačky. V okolí hřiště se pohybuje celkem dost maminek s kočárky a malými dětmi, nicméně na hřiště nejdou. Pravděpodobně protože jsou děti ještě moc malé, odhadem jim není více než dva roky. V 10:20 přišla maminka s dvojčaty a hrají si na prolézačkách. Posledních deset minut se na hřišti nic neděje. V 10:30 je pozorování ukončeno a odcházíme z hřiště.

Počet matek: 3 + 1 babička

Počet otců: 0

Pozorování 6

Místo: Meziměstí

Datum: 14. září 2016

Čas: 13:55 – 14:55

Poznámky: počasí slunečné, velmi vysoké teploty již od ranních hodin.

Krátce před druhou hodinou odpoledne se na hřišti nacházejí dvě matky s dětmi, které si hrají na pískovišti. O chvíli později přišli babička s dědečkem a přibližně roční holčičkou. V 14:00 přišla pravděpodobně babička se dvěma kluky. Kluci si hrají na prolézačkách. Má nejmladší sestra si hraje s dětmi na pískovišti. Nedlouho po babičce přišli tři kluci, kteří sebou neměli žádný dozor. Také odešli babička s dědečkem a roční holčičkou. Kolem dětského hřiště se potloukají dva kluci v pubertálním věku, ale na hřiště minou a nezastaví se na něm. V 14:10 přišly na hřiště dvě družiny dětí. Bylo jich přibližně 25 dětí a 2 učitelky. Děti si hrají v podstatě na všech atrakcích. Sestra si stydlivě přestala hrát a povídá si se mnou. Docela dlouho na hřiště nikdo nepřišel ani neodešel, nicméně dětí se tu vyskytovalo dost. Ve třičtvrtě na tři přišla maminka s přibližně dvouletým dítětem. Babička, která přišla se dvěma kluky, odchází deset minut před třetí hodinou. V 14:55 odchází i družina 25 dětí a dvěma učitelkami. V tu stejnou dobu bylo pozorování ukončeno.

Počet matek: 3 + 2 babičky + 2 učitelky

Počet otců: 0 + 1 dědeček

Pozorování 7

Místo: Pardubice – sídliště Dubina

Datum: 15. září 2016

Čas: 10:20 – 11:20

Poznámky: počasí slunečné

Na počátku pozorování se na hřišti nachází osm maminek, jeden tatínek a jeden dědeček. Všichni tu jsou s dětmi předškolního věku. Krátce po začátku pozorování odešly dvě maminky a s nimi tři děti. V 10:30 odešlo velké množství návštěvníků hřiště,

zůstaly zde čtyři matky a šest dětí. Krátce potom přišla další maminka s malou holčičkou. V 10:40 odešla matka s dvěma dětmi a také jedna matka s dítětem přišla. Během dalších deseti minut odešly tři matky celkem se čtyřmi dětmi. Pravděpodobně z důvodu blížícího se času oběda postupně odcházejí se hřiště všichni ostatní návštěvníci a v 11:10 jsem již na hřišti sama. Zbylých deset minut pozorování se nic nezměnilo. V 11:20 bylo pozorování ukončeno.

Počet matek: 9

Počet otců: 1 + 1 dědeček

Pozorování 8

Místo: Pardubice – sídliště Dubina

Datum: 15. září 2016

Čas: 16:15 – 17:15

Poznámky: počasí slunečné.

Ve čtvrt na pět se na dětském hřišti nacházejí tři matky, 1 otec a 1 babička. Také si tu hraje několik dětí v pubertálním věku, které tu jsou bez dozoru. Moje nejmladší sestra si hraje na prolézačkách a houpačkách. V 16:20 přišla maminka s tatínkem a jedním dítětem. Také se objevila další matka, nicméně ta jen přivedla dítě a hned zase odešla. Krátce potom přišel jeden otec se synem, kteří měli sebou míč a na přilehlém trávníku si kopali. Rodiče s jedním dítětem odešli. O půl páté odešla babička s vnučkou a také jedna maminka se synem. V 16:50 přišla na hřiště skupina dívek bez dozoru a hrají si na všech atrakcích. Také dorazili dva tatínci s dětmi. Děti si hrají po celém hřišti a rodiče si mezi sebou příliš nepovídají. Do konce pozorování přišli ještě jedna maminka s dětmi, jedna babička s vnukem a několik dětí bez dozoru. Také odešli tatínek se synem, kteří si kopali. V tuto denní dobu se na hřišti nachází velké množství dětí i rodičů.

Počet matek: $4 + 2$ babičky

Počet otců: $4 + 1$ pár